

ועדת שמות והנצחה

כ"ב בחשוון, תשפ"ה
20 בפברואר, 2024
סימוכין: 2025-0103-112

לכבוד חברי/חברות ועדת שמות לרחובות

א.ג.נ.,

הנדון: סדר יום לישיבה מספר 3 של הוועדה לשמות רחובות

הנך מוזמנת/להשתתף בישיבה מספר 3 של הוועדה, שתתקיים ביום שני, כ"ו תשפ"ה (24.02.2025) בשעה 18:45, באולם המועצה, כיכר ספרא 1 קומה 6.

על סדר היום ידונו הנושאים הבאים:

א. בקשות חוזרות וערעורים

1. סמטת אורה

הסבר שם הרחוב

ע"ש אורה קאפח אשת חסד ואמת, אוהבת הבריות וירושלים (תרצ"ט-תש"פ)

תקציר קו"ח

אורה קאפח נולדה בשנת 1939 בעיירה שבאם שבתאימן. בשנת 1949 במסגרת מבצע "על כנפי נשרים" עלתה אורה עם משפחתה לארץ ישראל.

אורה קאפח נישאה בשנת 1954 ורכשה יחד עם בעלה חדר וחצר בשכונת מזכרת משה. הבית והסמטה שאורה טיפחה ואהבה הפך מוקד תיירותי ומקור השראה לאמנים רבים.

בית אורה וסעדיה קאפח היה בית מזור לחולים ובית בו כל המתדפק על דלתו זכה למענה. ביתה של אורה היה מקום של שלום למריבות בין בני זוג ובין שכנים. כולם ידעו שאורה בעלת הדרך לפתור כל בעיה.

'סמטת אורה' הייתה סמטה מיוחדת ביופייה, שופעת בצבעים וריחות בישולים שרק אורה ידעה לבשל ולהפיק. 'סמטת אורה' הייתה קרויה כך בפי כל. הסמטה המוארת והיפה ביותר בשכונה הודות לאישיותה הצנועה, נטת חסד ואור של הגברת אורה קאפח.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (19.8.2024)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה, כדי לא להטעות את הציבור, היות ויש 3 רחובות על שם קאפח.

החלטת ועדת שמות (18.11.2024)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה בכפוף לקריאת סמטה ללא שם הסמוכה לביתה.

איתור

במידה והבקשה תאושר, מוצע לאשר איתור להנצחה: סמטה להולכי רגל בשכונת נחלאות (מחנה יהודה – לב העיר), המחברת בין הרחובות תבור ורבי אריה בין המספרים 13 ו-15.

ועדת שמות והנצחה

2. הרב עמרם קורח

הסבר על שם הרחוב

הרב הראשי האחרון ליהדות תימן (תרל"א- תשי"ג)

תקציר קו"ח

הרב עמרם קורח היה הרב הראשי האחרון של יהודי תימן. הרב נולד בצנעא שבתימן וחי בה את רוב חייו עד שעלה ארצה בשנת 1949. בשונה מרוב עמיתיו המלומדים היהודים בתימן, הרב קורח קרא ערבית באותיות ערביות וכך יכול היה להיחשף לספרות הערבית מקצועית מתחומי הלשון (דקדוק, תחביר, מילון) לקוראן ולפרשנותו.

קורח מילא תפקידים מנהליים בקהילה כסופר בבית הדין, כמזכיר קופת ההקדש וכן תיווך בין הקהילה לשלטונות. בשנת 1932 נבחר להיות המנהיג הרוחני של יהודי צנעא ובמשתמע מכך של כל יהודי תימן. הרב קורח ניחן בתודעת מנהיגות, בלמדנות רבת פנים ובכישורים ארגוניים ואלו מצאו את ביטויים בכל מפעלותיו.

במשך חמש עשרה שנה נשא בעול ההנהגה של יהודי תימן עד לחיסול גלות תימן. הרב קורח היה ציוני נלהב כפי שאפשר ללמוד מן הפרק המסיים את ספרו החשוב, סערת תימן. פרק בו הוא מתווה את אופן ההשתלבות של העולים מתימן בחיי המדינה החדשה בארץ ציון. ראה בהקמת המדינה "אתחלתא דגאולה" וקרא ליהודי תימן לשלב לימוד תורה עם רכישת השכלה ולהשתלב בכל תחומי החיים במדינה ובפקט בתחום הבטחון "להגנת ארץ נחלתנו".

הרב קורח עלה לארץ בשנת 1949 וקבע את משכנו בירושלים. כעבור שלוש שנים, בשנת 1952 נפטר ונקבר בעיר ירושלים.

החלטת ועדת אישים (07.06.2022)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (14.06.2022)

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר.

החלטת ועדת שמות (22.6.2022)

הוועדה ממליצה בפני המועצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום זיקה או תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

3. חוה לצרוס יפה

הסבר שם הרחוב

כלת פרס ישראל, חוקרת, מורה ואשת ציבור (תר"צ-תשמ"ח)

תקציר קו"ח

חוה לצרוס-יפה הייתה פרופסורית ישראלית וחוקרת דת, אשר התמחתה בלימודי האסלאם. נחשבה לאחת החלוצות בתחום בישראל ותרומתה לחקר התרבות והדת האסלאמית משמעותית ביותר.

מחקריה החשובים על קדושת ירושלים באסלאם וביהדות, בעבר ובאחרית הימים שהתפרסמו בעברית ובאנגלית וזכו למאות ציטוטים, הם אבני היסוד לכל דיון בנושאים אלו, בארץ ובעולם.

בעבודתה החינוכית, הפורמלית והלא-פורמלית, חינכה דורות של תלמידים ופרחי הוראה בירושלים, לימדה בבתי ספר תיכוניים, מקרא, ערבית ותולדות האסלאם. ספרה "פרקים בתולדות הערבים והאסלאם" היה לספר חובה בלימוד בבתי הספר ברחבי הארץ והיה מקור להבנה הדדית בין שתי החברות של מדינת ישראל.

פרופ' לצרוס-יפה ליוותה מוסדות חינוך בעצה והנהגה בירושלים ובזמנה הפנוי התנדבה לסייע לילדים מתקשים בבתי ספר יסודיים בעיר.

פרופ' לצרוס-יפה מהווה דוגמא למופת של חוקרת המשלבת עבודה מחקרית ברמה גבוהה יחד עם מעורבות בחברה ותרומה לחיי העיר ירושלים שבה חיה ופעלה במשך כל חייה.

היתה כלת פרס ישראל לשנת 1993 בחקר ההיסטוריה. תרומותיה למדע, למערכת החינוך ולקהילות השונות בירושלים היו רבות.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (19.8.2024)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי הנ"ל כבר קיבלה הוקרה על פועלה.

החלטת ועדת שמות (18.11.2024)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

4. הרב עזרא ציון מלמד

הסבר שם הרחוב

חתן פרס ישראל, פילולוג וחוקר מקרא ותלמוד (תרס"ד – תשנ"ד)

תקציר קו"ח

הרב עזרא ציון מלמד נולד בשיראז שבפרס. בשנת 1907 עלה לארץ יחד עם אימו ושניהם הצטרפו לאביו, חכם רחמים מלמד, שעלה שנה קודם ושימש כמנהיג עדת יהודי פרס בארץ ישראל.

כל חייו עסק הרב עזרא ציון מלמד בהוראה. החל מהכיתות הנמוכות בתלמוד תורה "דורש ציון" בו למד בעצמו בילדותו, במכללות שונות ובאוניברסיטאות. הוא כיהן כחבר בחוג לתלמוד באוניברסיטת תל אביב ובחוג למקרא באוניברסיטה העברית. כמו כן כיהן כחוקר וחבר באקדמיה ללשון עברית.

לצד עבודתו בהוראה במקומות שונים, עסק גם בפעילות ציבורית ענפה של הנהגת יהודי פרס בארץ. עסק בגמילות חסדים ודרש לבני קהילתו בבתי הכנסת בקריית משה בירושלים ובשיבת "שערי הרחמים" אותה ייסד אביו.

הרב מלמד קיבל פרסים שונים על פועלו. בין הפרסים: יקיר ירושלים בשנת 1975, פרס טשרניחובסקי, פרס מכללת דוד ילין ופרס ישראל בשנת 1987 על פרשנות המקרא וספרות תורנית.

הרב מלמד ייזכר כאיש אשכולות שתרים תרומה משמעותית לחקר המקרא, התלמוד והלשון העברית. לצד עבודתו האקדמית היה מנהיג רוחני אהוב ודאג לרווחתם של בני קהילתו.

הרב עזרא ציון מלמד נפטר בשנת 1994 בגיל 91 ונקבר בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (19.8.2024)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי הנ"ל כבר קיבל הוקרה על פועלו.

החלטת ועדת שמות (18.11.2024)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

5. "שרידי אש"

הסבר שם הרחוב

ראש בית מדרש לרבנים בברלין (תר"ס- תשכ"ו)

תקציר קו"ח

הרב ד"ר יחיאל יעקב וינברג הנודע בכינויו ה"שרידי אש" היה רב, פוסק והוגה.

הרב וינברג היה מגדולי הפוסקים במאה העשרים. התגלה כעילוי עוד בילדותו ונשלח ללמוד בישיבות מיר וסלובודקה. שם יצא שמעו כאחד מתלמידי הישיבה החריפים ביותר. עמד בראש בית המדרש לרבנים בברלין, התמחה בהלכה, תלמוד, מחשבה ומוסר. פסיקותיו משקפות את מצב יהדות גרמניה בשנים שלפני מלחמת העולם השנייה בתוכה הוא פעל. בתשובותיו עסק רבות בעניין הימום בהמה לפני השחיטה, פעולה שנדרשה בעקבות החוק שאסר שחיטה יהודית בגרמניה. בסופו של דבר אסר פעולה זו.

הרב וינברג התיר את פעילותה של תנועת "ישורון" בצרפת אל אף שפעלה כתנועה מעורבת בנימוק שיש לעשות לקירוב הנוער לתורה ולמצוות. הוא התיר לנשים וגברים לשיר זמירות שבת ביחד ותמך בקיום חגיגות בת מצווה לבנות כהשוואה לבר המצווה הנחגגת לבנים וזאת על פי "שורת ההיגיון הישר, וחובת העיקרון הפדגוגי" ועל אף התנגדות שהועלתה מצד רבנים אחרים. בפסיקות נוספות התיר לבצע התעמלות וספורט בשבת והתיר עריכת ניסויים בבעלי חיים לצרכים רפואיים.

הרב וינברג הביע יחס אוהד למדינת ישראל וראה בה נחמה פורתא לאחר ההשמדה האיומה וכלי למלחמה בהתבוללות בקרב הנוער היהודי.

הרב וינברג נפטר בשוויץ בשנת תשכ"ו והוא בן 82. נקבר בבית העלמין הר המנוחות בחלקה של ראש ישיבת חברון הרב יחזקאל סרנא בטענה כי על המנוח להיטמן בקרבה לגדולי התורה.

כתביו ששרדו את השואה פורסמו בשם "שרידי אש" (שו"ת וחיידושים).

החלטת ועדת אישים (07.08.2023)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לנ"ל זיקה לעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (13.08.2023)

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת ועדת שמות (27.08.2023)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

6. מגילת שולמית

הסבר שם הרחוב

לזכרם של ד"ר משה ושולמית קטן

תקציר קו"ח

ד"ר משה קטן ואשתו שולמית הקימו את ביתם בצרפת בשנות השואה וסייעו ליתומים ופליטים, שנרדפו ושרדו.

משה עסק בתורה וחינוך, ניהל את ביה"ס כי"ח והיה ממקימי ושדרני "קול ציון לגולה" בצרפתית. כתב מאות מאמרים על ירושלים וכעשרים ספרים שהתפרסמו בתפוצות, במקביל לימד באוניברסיטה העברית ועסק בצורכי ציבור.

בשנת תשנ"ג (1993) זכה בפרס יו"ר הכנסת על פעולותיו לשיפור איכות החיים והתרבות בישראל, בנוסף קיבל עיטור ממשלת צרפת על חיזוק הקשרים התרבותיים בין המדינות.

שולמית עסקה בעשיית מעשי חסד רבים ועל כך קיבלה בשנת תשכ"ט (1969) את הפרס לאזרחות טובה של עיריית ירושלים. התנדבה ב"יד שרה" ובמרכז הרפואי "שערי צדק" ובמוסדות נוספים.

בשנת תשנ"ו (1996) זכתה באות יקיר ירושלים, האות ניתן לה על פעילות של כמעט חמישה עשורים בחינוך ובחסד.

החלטת ועדת אישים (07.08.2023)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לנ"ל תרומה ייחודית לעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות 13.08.2023

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר את הבקשה. הנ"ל עשו פעילות יפה ומבורכת אך לא מספיק בשביל לקרוא רחוב על שמם.

החלטת ועדת שמות (27.8.2023)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

7. נח גד ויטרוב

הסבר שם הרחוב

רב, מחבר ספרים, משורר, מבוני ארץ ישראל (תרמ"ט-תשט"ו)

תקציר קו"ח

הרב ויטרוב חי ופעל בירושלים בבתי וורשה במאה שערים. בזמן מלחמת העצמאות עבר לתל אביב וחזר אחר כך לירושלים לשכונת בית וגן.

בירושלים כתב ספרים רבים, והדפיס למעלה ממאה כותרים וקונטרסים, קרא לעצמו תמיד "נח גד הירושלמי".

מיוזמי ומקימי גוש עציון ומיוזמי ומקימי חברת זכרון דוד שהקימה את היישוב הראשון בגוש עציון מגדל עדר.

החלטת ועדת אישים (07.08.2023)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לני"ל תרומה ייחודית לעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (13.08.2023)

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת ועדת שמות (27.8.2023)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

8. יונה מך

הסבר שם הרחוב

תרם רבות לתחום האומנות בירושלים כאמן וכמחנך (תרע"ה – תש"ס)

תקציר קו"ח

יונה מך נולד בגרמניה בשנת 1917, עלה לארץ בשנת 1934, ובשנת 1950 לאחר פרישתו מקיבוץ מעוז חיים, קבע את מקומו והשתרש בירושלים עד מותו בשנת 1999.

מך היה שותף להקמת מוסדות אמנותיים בירושלים, היה פעיל בבית הספר הגבוה לאמנות בצלאל והיה ממייסדי ומקימי בית האומנים ופעיל מרכזי במשך 20 שנה ואף כיהן כיו"ר אגודת הציירים והפסלים בירושלים.

מך היה אחד מאבני היסוד של שכונת ימין משה המתחדשת, ובביתו הייתה גלריית אומנות פעילה ומוכרת.

מך הציג תערוכות רבות בירושלים וברחבי העולם, חינך דורות של תלמידים במהלך השנים שחלקם אומנים מפורסמים כיום. והיה מעורב בפרויקטים רבים בעיר.

לאחר מותו נתרמו ע"י אשתו המנוחה וילדיו למוזיאון יד ושם שני אוספי תמונות אותם צייר במשפט אייכמן ובמשפט דמאניוק.

החלטת ועדת אישים (07.08.2023)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לנ"ל תרומה ייחודית לעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות 13.08.2023

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת ועדת שמות (27.8.2023)

ועדת השמות ממליצה להוריד את הנושא מסדר היום ולהחזיר את הבקשה לדיון חוזר בוועדה המייעצת לבחינה נוספת.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה לא רואה נימוק המצדיק סטייה מעמדתה הראשונה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

ערעורים

1. חגי לב

הסבר על שם הרחוב

לוחם אצ"ל, איש המוסד, ראש תנועת החרות בארצות הברית (תרפ"ד - תש"ע).

תקציר קו"ח

חגי לב נולד ב-13 באפריל 1924 בפולין להורים ציונים ששמשו כמורים לעברית, בריהו ולאה לב. בשנת 1936, עלתה המשפחה לארץ ונמלטה מהגורל המר של רבים מבני משפחתו שנותרו בפולין. לב שהיה בן 12, הצטרף לבית"ר ומשם קצרה הייתה הדרך לנער בן ה-15 להתגייס לשורות האצ"ל.

בגיל 17, בסמוך לסיום לימודיו, הוסגר לב לידי הבולשת הבריטית. אולם, כשהבריטים נכנסו בדלת, נמלט דרך החלון. חגי הגיע לירושלים, נרשם ללימודים באוניברסיטה העברית, הצטרף לפעילות האצ"ל בעיר ומילא תפקידי פיקוד ומודיעין.

בגיל 20, בעקבות הלשנה נוספת, נתפס לב על ידי הבריטים. לאחר מעצר בן חודשיים בלטרון נלקח יחד עם עצורים נוספים מהלח"י ואצ"ל לארבע שנות גלות באריתריאה ובקניה. במחנות המעצר שימש לב, שהיה לו כישרון מיוחד לשפות, כאיש המודיעין ואסף מהעיתונות המקומית את הפרטים הנחוצים לתכנון הבריחות.

לאחר הקמת המדינה התגייס לב לצה"ל ועבר קורס קצינים (לאחר מכן גם היה שותף במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום כיפור). לאחר שירותו שב לספסל הלימודים והעשייה באוניברסיטה העברית ורכש תואר שני (M.A.) בספרות עברית, היסטוריה של עם ישראל ופילוסופיה כללית.

בשנת 1955 התגייס לב למוסד "מסגרת" במטרה להגן ולהעלות את יהודי צפון אפריקה ויצא לשליחות בת חמש שנים תחילה באלג'יר ולאחר מכן במרוקו. במסגרת שליחותו עמד בראש פעולות המודיעין ושימש בתפקידי פיקוד בארגון העלייה וההגנה על יהודי המקום. כשחזר לארץ ב-1960 הביא עימו את אשתו לעתיד, מישל לבית בנג'ו, שהייתה פעילה מקומית של "המסגרת" ואת משפחתה.

לב חזר לאוניברסיטה העברית בירושלים ובין השנים 1960-1965 שימש כמזכיר המכון ליהדות בת זמננו ולאחר מכן בשנים 1965-1980 כמזכיר ההנהלה של האוניברסיטה.

חגי נפטר ב-21 באפריל 2010 בגיל 86 והובא למנוחות בחלקת לוחמי האצ"ל בירושלים.

החלטת ועדת אישים (01.12.2020)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סברה כי אין לנ"ל תרומה ייחודית לעיר, וממליצה להנציחו באוניברסיטה העברית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (07.12.2020)

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה ולבחון אפשרות לקריאת כיכר על שמו ככל האפשר בסמוך לרחוב האצ"ל או בשכונת ארמון הנצי"ב שם מונצחים לוחמי האצ"ל.

החלטת ועדת שמות (22.6.2022)

הוועדה ממליצה בפני המועצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה ממליצה לקרוא כיכר בשם "אדירי לב" ולכלול בו שמות המתאימים לתחום זה. ככל ויוחלט לא להקים את הכיכר, הוועדה ממליצה שלא לאשר את השם.

ועדת שמות והנצחה

2. נחום ודניה לוי

הסבר שם הרחוב
חלוצי ארץ ישראל

תקציר קו"ח

נחום לוי

נחום לוי נולד בשנת 1905 בעיר ויטבסק שבאימפריה הרוסית. עלה לארץ ישראל בשנת 1924 והתיישב תחילה בתל אביב. לאחר עלייתו, השתלב לוי בפעילות חינוכית ותרבותית. הוא התבלט כאדם בעל חזון להנחלת השפה העברית לאוכלוסיות שונות, כולל עולים חדשים.

אחת התרומות המשמעותיות של לוי הייתה ייסוד המוסד "אולפן" ללימוד עברית לעולים חדשים בשנת 1949. הרעיון החל באולפן הראשון שהוקם ביפו ולאחר מכן התפתח למודל לאומי. בנוסף לאולפן ביפו הקים לוי את "אולפן עציון" בירושלים שהיה הראשון מסוגו ללימוד עברית לעולים חדשים בירושלים. "אולפן עציון" פעל במטרה לסייע לעולים להשתלב בחברה הישראלית דרך רכישת השפה העברית, מה שהפך למודל לחיקוי עבור אולפנים נוספים ברחבי הארץ.

פועלו של לוי סייעה להפיכת ירושלים למוקד מרכזי בהנחלת השפה העברית ובהתמודדות עם אתגרי העלייה הגדולה שלאחר קום המדינה. מעבר לכך פעל לוי לקידום תרבות עברית בעיר, באמצעות פעילויות חינוכיות וחברתיות שנועדו לגשר בין אוכלוסיות שונות.

דניה לוי

דניה לוי נולדה בשנת 1903 בטורקמניסטן ובשנת 1922 עלתה לארץ ישראל.

לוי עסקה בהוראת המחול וריתמיקה בירושלים, שם פעלה להנחלת אהבת המחול והאמנות בקרב ילדים, נוער ומבוגרים. היא הייתה מהמובילות של החינוך לאומניות הבמה בעיר.

לוי ניהלה והובילה את תיאטרון הילדים והנוער "אורים", שמשך קהל ירושלמי רחב והפך למוסד תרבותי חשוב בעיר. התיאטרון התאפיין בגישה חדשנית וחינוכית להצגות ילדים. לאורך השנים קיימה לוי הופעות מחול והייתה שותפה לאירועי תרבות משמעותיים בעיר. היא הקדישה זמן רב לפעילות קהילתית ולחזוק התרבות המקומית.

בזכות תרומתה ארוכת השנים לקידום התרבות והאמנות בעיר, הוענק לה העיטור "יקיר ירושלים" כהוקרה על מפעלה התרבותי והחינוכי.

החלטת ועדת אישים (17.01.2023)

ועדת האישים ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לנ"ל תרומה ייחודית לעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (09.02.23)

הוועדה מקבלת את המלצת ועדת האישים וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

החלטת ועדת שמות (15.02.2023)

הוועדה ממליצה בפני המועצה (8 חברים בעד, 1 נגד ו-1 נמנע) שלא לאשר את הבקשה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה (17.2.25)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

ב. בקשות חדשות ואיתורים

בקשות חדשות

1. פרויקט שיום הר המנוחות

עיריית ירושלים פועלת לקדם פרויקט שיום בהר המנוחות בירושלים. מטרת הפרויקט לקרוא בשמות לדרכים בהר המנוחות כדי לסייע לבאים להר בהתניידות ונגישות במקום ובאיתור הקברים. במסגרת הפרויקט נבדקו מספר הדרכים שנדרש למצוא להם שם, ונמצא כי המספר עומד על 40. בהתאם לכך, מבוקש לדון בשמות הבאים, המופיעים בבקשות שנהוג לומר לאחר אמירת תהילים:

א.	דרך אורה	כא.	דרך נצח
ב.	דרך אהבה	כב.	דרך עזרה
ג.	דרך האמת	כג.	דרך פדות
ד.	דרך ברכה	כד.	דרך תלפיות – דרך קיימת
ה.	דרך גדולה	כה.	דרך אמונה – דרך קיימת
ו.	דרך דעה	כו.	דרך חסד – דרך קיימת
ז.	דרך הוד והדר	כז.	דרך צדקה
ח.	דרך הצלחה	כח.	דרך צמח
ט.	דרך ותרנות	כט.	דרך קדושה
י.	דרך ותיקות	ל.	דרך רווחה
יא.	דרך זכויות	לא.	דרך רחמים
יב.	דרך זריזות	לב.	דרך רצון
יג.	דרך חיים	לג.	דרך שלווה
יד.	דרך חמלה	לד.	דרך שלום
טו.	דרך טובה	לה.	דרך תפארת
טז.	דרך יושר	לו.	דרך תפילה
יז.	דרך ישועה	לז.	דרך תקווה
יח.	דרך כפרה	לח.	דרך תשובה
יט.	דרך מחילה	לט.	דרך תשועה
כ.	דרך נדיבות	מ.	דרך תקומה

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה להביא את הנושא לדיון נוסף, ביחס לשמות המוצעים וגם לשמות אחרים שיתאימו.

ועדת שמות והנצחה

2. שלדון ג'יי אדלסון

הסבר שם הרחוב

פעל רבות למען מדינת ישראל ותרם להעברת שגרירות ארה"ב לעיר ולהכרה הבין-לאומית בירושלים כעיר הבירה המאוחדת של מדינת ישראל (תרצ"ג-תשפ"א)

תקציר קו"ח

שלדון אדלסון היה אחד התורמים המשמעותיים ביותר לירושלים ופעל רבות לקידום מעמדה, חיזוק הכלכלה שלה, והשקעה במוסדות חינוך, בריאות ותרבות בעיר. אהבתו לישראל ולירושלים באה לידי ביטוי לא רק בתרומות כספיות אדירות אלא גם בהשפעתו הפוליטית ובפעילותו הציבורית למען חיזוק מעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

בשנת 2013 קיבלו שלדון ורעייתו, מרים, את עיטור "אזרחי כבוד" על תרומתם המשמעותית לחיזוקה ולמיצובה של ירושלים. מחויבותו רבת השנים לירושלים, לב ליבו של העם היהודי בארץ ובתפוצות, סייעה לקידומה ופיתוחה של העיר בתחומים שונים, ביניהם תחומי התיירות, ההשכלה הגבוהה, המחקר האקדמי והרפואי והנחלת לקחי השואה.

לאורך כל השנים היה שלדון שגריר נאמן של העיר ירושלים בתפוצות, מעורב בתחומים רבים ומחויב להמשך צמיחתה ופיתוחה של העיר.

גולת הכותרת של פעילותו למען העיר הייתה, ההכרה הבינלאומית בירושלים כבירת ישראל. אדלסון פעל בארה"ב למען הכרה רשמית בירושלים כבירת ישראל, מהלך שיצא לפועל בשנת 2018.

בנוסף, פעל אדלסון רבות להשגת תרומות משמעותיות למרכזים בעיר, כגון: המרכז הרפואי הדסה, האוניברסיטה העברית, מוזיאון הסובלנות ופרויקט 'תגלית' שאותו יזם והביא לעיר אלפים רבים של צעירים.

שלדון ג'יי אדלסון היווה דמות מפתח בהשפעה על עתידה של ירושלים. תרומותיו והשפעתו חיזקו את מערכת הבריאות, החינוך, הכלכלה ומעל לכל את מעמדה. אדלסון נחשב לאחד האנשים שהשפיעו רבות ובאופן משמעותי על עיצובה המודרני של ירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

3. אריה (אריק) מארק

הסבר שם הרחוב

איש תיאטרון וסופר (תרצ"ג- תשפ"ג)

תקציר קו"ח

אריה מארק היה אישיות מרכזית בתרבות הירושלמית שהותירה חותם בלתי נשכח על הקהילה המקומית.

מארק נולד ברומניה ועלה לארץ בגיל 14 במסגרת עליית הנוער והגיע לירושלים לאחר שירותו הצבאי. הקים בירושלים את תיאטרון פרגוד בשכונת נחלאות ושם פעל במשך עשרות שנים. בתיאטרון הייתה פעילות יצירתית ערה. הקים בית מארח להצגות תל אביביות שהיה גם במה פעילה להפקות מקומיות ולמחזות מקוריים. היו בו ערבי שירה, ספרות, מוזיקה מגוונת והקרנות סרטים. כל מה שהיה בתיאטרון היה מעשה ידיו של מארק. הוא בנה את הבמה, היה המפיק, מנהל הבמה, השחקן וגם המנקה.

למארק היה חלום לשחק ולהופיע והוא הגשים אותו בתיאטרון שהקים. הוא לא הסתפק בהגשמת החלום האישי שלו בלבד, אלא עזר לכל אמן שחלק אתו את חיידק הבמה לקבל את ההזדמנות להופיע מול קהל. רבים מהאמנים המוכרים בישראל חבים לו את הקריירה שלהם. כך לדוגמא: הזמרת סי היימן, הפנטומימאי חנוך רוזן ועוד.

תרומתו של מארק לתרבות בירושלים הייתה משמעותית. ייזכר כדמות מופת של אדם שהקדיש את חייו לקהילה ולאומנות.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה, וממליצה לנסות למצוא איתור בסמוך לתיאטרון הפרגוד.

ועדת שמות והנצחה

4. סימון וייל

הסבר שם הרחוב

פוליטיקאית ועורכת דין צרפתייה (תרפ"ז- תשע"ז)

תקציר קו"ח

סימון וייל הייתה פוליטיקאית ועורכת דין יהודייה צרפתייה, ניצולת שואה. הייתה אישיות רבגונית שתרמה תרומות משמעותיות למספר תחומים. פילוסופית שהתעמקה בשאלות קיומיות ומוסריות, פעילה חברתית שלחמה למען צדק ושוויון ופעילת מחתרת במלחמת העולם השנייה. הייתה דמות מורכבת ומעוררת השראה, שהשפיעה על תחומים רבים בחשיבה האנושית. כיהנה כשרת הבריאות וקידמה את זכויותיהן של נשים בצרפת.

חוויותיה הקשות במחנות הריכוז השאירו בה צלקות עמוקות והשפיעו על עולמה הפנימי ועל תפיסת המציאות שלה. החוויה הטראומטית של השואה עיצבה במידה רבה את פעילותה הציבורית ואת מאבקה למען זכויות האדם והשוויון.

כניצולת שואה, וייל הבינה את החשיבות הבסיסית של זכויות האדם והשוויון. היא הקדישה את חייה למאבק נגד כל צורה של אפליה וגזענות. הייתה חלוצה במאבק למען זכויות נשים. קידמה את החוק שהתיר הפלות בצרפת, צעד שהיה מהפכני בזמנו. וייל הייתה ממייסדי הקרן לזכר השואה, מוסד שנועד לשמר את זכר הקורבנות וללמד את הדורות הבאים על השואה ועל חשיבות הסובלנות וההבנה בין העמים.

סימון וייל ביקרה בישראל באופן רשמי. ביקורה בישראל איפשר לה להעמיק את הקשר שלה לשורשים היהודיים ולעמוד מקרוב על ההתמודדות של מדינת ישראל עם מורשת העבר. כפעילת זכויות אדם, היא ראתה בישראל מדינה צעירה הנאבקת על מקומה במזרח התיכון ועל קידום זכויות האדם. ביקורה היה אירוע משמעותי שהעיד רבות על הקשר החזק לתנועה הציונית ולמדינת ישראל.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה. למרות שאין לני"ל זיקה לירושלים, מאושר בשל פעילותה הייחודית לקידום זיכרון השואה, וקידום ערכי הסובלנות וההבנה בין העמים.

ועדת שמות והנצחה

5. ד"ר אילת מזר

הסבר שם הרחוב

ארכיאולוגית מקורית ופורצת דרך בחקר ירושלים (תשי"ד-תשפ"א)

תקציר קו"ח

אילת מזר, ארכיאולוגית ישראלית מובילה, ילידת ירושלים. חיה בה מהיום שנולדה ועד יום מותה.

מזר הקדישה את חייה לחקר המקרא בהר הבית ובעיר דוד. הייתה פורצת דרך והטביעה חותם רב משמעות בהבנת ההיסטוריה של העיר. שמשה כחוקרת במכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים. פעלה רבות למניעת הרס עתיקות הר הבית. לקחה חלק פעיל בוועדת השמות הארצית.

בין גילוייה החשובים ביותר בחקר ההיסטוריה של ירושלים בתקופת בית ראשון ניתן למנות את: חשיפת ארמון דוד בירושלים, חשיפת טביעת חותם של המלך חזקיהו בן אחז מלך יהודה שהיה ממצא בעל חשיבות היסטורית עצומה וכן את חשיפת קטע משמעותי מחומת ירושלים מימי שלמה המלך מהמאה העשירית לפני הספירה. ממצא חשוב מהתקופה הביזאנטית היה מדליון זהב עם מנורה שנמצא סמוך לכותל הדרומי. בנוסף גילתה גם חותמת המיוחסת לנביא ישעיהו. כמו כן חשפה עשרות מטבעות מהשנה האחרונה למרד הגדול ושבר של לוח המהווה את המסמך הכתוב הקדום ביותר שהתגלה אי פעם בירושלים.

מנכ"ל עיר דוד וחתן פרס ישראל, דודליה בארי, אמר לאחר פטירתה: "אהבתה של אילת לירושלים הביאה אותה להתמקד בחפירות בעיר ובזכותה זכה העולם כולו להיחשף לשלל ממצאים מדהימים ובעלי חשיבות בינלאומית".

אילת הייתה חוקרת מבריקה, מקורית ונועזת שדבקה במשימה ולא נרתעה מביקורת. היא תמיד עמדה על עקרונותיה, הייתה נאמנה לאמת שלה והלכה איתה עד הסוף.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה
הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

6. צבי לב

הסבר שם הרחוב

הקים וניהל את מוזיאון הטבע במושבה הגרמנית בין השנים 1949-1980 (תרס"ה- תשמ"ז)

תקציר קו"ח

צבי לב נולד בשנת 1905 בביאליסטוק, רוסיה. בשנת 1922 עלה לארץ. בהיותו מורה לביולוגיה בבית ספר בתל אביב וכמורה בסמינר למורים ע"ש דוד ילין בירושלים, ראה לב שיש צורך במוסד להשתלמויות במדעי הטבע בשל ההתקדמות הרבה במדעי הטבע ובטכנולוגיה. כך נולד חזונו להקים מכון פדגוגי למדעי הטבע בירושלים.

לב הקים וניהל את המכון הפדגוגי למדעי הטבע ואת המוזיאון לטבע משנת 1949 ועד שנת 1980. בין הפעילויות הרבות שיזם לב הייתה הבאת ילדים מבתי ספר בירושלים ללמוד במעבדות המכון. מאוחר יותר אף הוזמנו תלמידים מבתי ספר לטעוני טיפוח מרחבי הארץ ליום לימודים ארוך כולל הסעה והסעדה. בשנת 1962 נחנך המוזיאון לטבע. שלושה עקרונות הינחו את לב בהקמת המוזיאון: הצגת אובייקטים המעניינים מעצם מהותם כגון, דינוזאור או מוצגים הדומים לו, תצוגות שיש להן משיכה אסתטית או אקטואלית כגון דיורמות, תצלומים שונים, מינרלים יפים, קונכיות מושכות בצורתן ועוד, וכן תצוגות שמטרתן חינוך ולימוד. תצוגות אלו מגדירות עיקרון מדעי. תצוגה מרשימה של גוף האדם ומערכתיו. תצוגות אינטראקטיביות המאפשרות למבקרים לחקור את איברי הגוף השונים, ללמוד על תפקודם ולגלות את סודות הגוף האנושי. בנוסף היו במוזיאון פוחלצים של ציפורים ושל בעלי חיים שונים כגון, ארחה, צבי, נמר ושפן סלע שמשכו מאד את הילדים.

בנוסף להיותו מנהל המכון הפדגוגי למדעי הטבע ומוזיאון הטבע, היה לב מפקח ארצי על לימודי הביולוגיה בבתי הספר התיכוניים. בתפקידו זה הוביל רפורמות בהוראת המדעים בבתי הספר בעזרת מומחים מארה"ב ומאנגליה.

לב היה מחלוצי הפדגוגים ללימודי מדעי הטבע במדינת ישראל מאז הקמתה. יישם זאת בפיקוח ובהוראת הביולוגיה ברחבי הארץ ובייזום וניהול מכון ומוזיאון הטבע בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

7. שלמה סלמן עטייה

הסבר שם הרחוב

בכיר במחתרת היהודית (תרס"ו-תשל"ט).

תקציר קו"ח

שלמה סלמן עטייה נושא הדגל הציוני והנאמן ביותר שהוציאה קהילת זאכו מקרבה. היה בעל זיקה עמוקה לארץ ישראל והיה פעיל הלכה למעשה בהעברה חשאית של עולים מזאכו לסוריה בדרכם ארצה, דמותו ואופן פעילותו המחתרתית טבעו חותם בשליחים שהפעיל.

עטייה היה פעיל במחתרת הציונות העיראקית וממייסדיה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות (13.08.2023)

הוועדה ממליצה לאשר את הבקשה.

על סמך החומר המצורף, הוועדה סבורה כי היתה לשלמה סלמן עטייה תרומה משמעותית מאוד בתקופה קריטית לעליית יהודים מעירק ומזאכו, תוך שיתוף פעולה עם שליחים של מדינת ישראל הצעירה. יש להניח שהעולים הגיעו לרחבי הארץ וגם לירושלים. הפעילות של אנשים מסוגו בדרך כלל לא קיבלה תהודה מספקת והנצחה מכבדת, ולכן הוועדה סבורה כי קריאת כיכר/רחוב על שמו יהיה בה כדי להפנות את תשומת הלב גם לפעילות של האוכלוסייה מארצות המזרח שהיו פעילים ותרמו תרומה משמעותית למדינת ישראל ולירושלים בתוכה.

ועדת שמות והנצחה

8. יצחק נבון

הסבר שם הרחוב

נשיאה החמישי של מדינת ישראל, שר החינוך איש רוח ומעש, אוהב אדם ושוחר שלום (תרפ"א-תשע"ו)

תקציר קו"ח

יצחק נבון, נשיאה החמישי של מדינת ישראל, מייצג את האחדות בעם. נבון פעל להעצמת תחושת השותפות בין כל חלקי העם, לקירוב לבבות בין העדות והדתות השונות במדינה ולצמצום הפערים בחברה.

נבון חתר לייצר חברה סובלנית, קשובה ומכבדת, הנותנת במה לכל תרבות והזדמנות שווה לכל אדם. עשייתו למען לכידותה של החברה בישראלית על כל גווניה, זיכתה אותו בכינוי "הנשיא של העם".

נבון, דור עשירי בירושלים, נולד בעיר, התחנך בה ואף נמנה עם מגניה כאשר עמד בראש שירות הידיעות של ארגון "ההגנה" ערב הקמת המדינה. העיר והחיים בה הם מוטיב העובר כחוט השני במרבית יצירותיו של יצחק נבון ובהן האגדות 'ששת הימים', 'שבעת השערים' והמחזה 'בוסתן ספרדי'.

נבון אהב את ירושלים וחי בה כל ימי חייו. את השכלתו רכש בעיר עת למד בתיכון שליד האוניברסיטה והמשיך ללימודים אקדמיים באוניברסיטה העברית. מורשתו ופועלו שזורים במוקדים מרכזיים בעיר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה (3 חברים נגד ו-1 בעד) לא לאשר את הבקשה, נוכח מספר האיתורים הפנויים להנצחה הדל והאפשרות הקיימת לקרוא על שמו איתור קטן ולא ראוי. מדובר באפשרות שאינה הולמת דיה את הנשיא נבון ופועלו. ככל שאין די בתחנת הרכבת על שמו (אשר נקראה כך על ידי משרד התחבורה ולא על ידי עיריית ירושלים) ממליצה הוועדה על קריאת רחוב על שמו.

ועדת שמות והנצחה

9. הרב משה זלמן בריסקמן

הסבר שם הרחוב

רב ידוע וחבר בד"ץ העדה החרדית בירושלים (תשי"א - תשע"ו)

תקציר קו"ח

הרב משה זלמן בריסקמן היה רב ידוע וחבר בד"ץ העדה החרדית בירושלים. נולד בסאו פאולו, ברזיל, למשפחת רבנים מיוחסת. אביו היה הרב ישעיהו דוד בריסקמן, רב בית הכנסת קרלין-סטולין.

הרב בריסקמן למד בישיבות פוניבז' וחברון והתפרסם כעילוי בתורה. לאחר נישואיו התיישב בירושלים, שם שימש כרב קהילת בית הכנסת "שמעון הצדיק" בשכונת סן סימון. היה מסור לקהילתו, בשיעורים, בדרשות ובתשובות בנושאים סבוכים, כאשר בכל אלו ניכרה בקיאותו בש"ס ופוסקים. בחוכמתו ובפיקחותו ובאהבת התורה שבקרבו, החדיר בלב שומעיו אהבה לתורה, מוסר ומידות טובות.

לצד פעילותו התורנית, עסק הרב בריסקמן גם בפעילות ציבורית רחבה. הוא כיהן כחבר בד"ץ העדה החרדית ונחשב לאחד ממקורות הסמכות ההלכתית והחשובים ביותר העולם החרדי.

הרב בריסקמן נותר דמות תורנית מוערכת ורבת השפעה. נודע בחריפות שכלית, בענווה שלו ובמסירות לתורה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

10. הרב יצחק יוסף זילבר

הסבר שם הרחוב

מחנך, פעיל למען קירוב יוצאי ברית המועצות אל הדת היהודית (תרע"ז - תשס"ד)

תקציר קו"ח

הרב יצחק יוסף זילבר נולד בקאזאן, בירת הרפובליקה הטטרית שברוסיה, לרב בן-ציון חיים זילבר, רב העיר, וללאה גיטל בת הרב משה מישל שמואל שפירא, רב העיר רוגובה שבליטא, מחבר הספר "תבואות שמש" ועוד.

בגיל שבע עשרה התקבל זילבר למכון טכנולוגי לכימיה, אף על פי שלא סיים בית ספר. כיוון שהלימודים שם היו כרוכים בחילול שבת, עבר ללמוד באוניברסיטת קאזאן בפקולטה למתמטיקה תחת הנחייתו של ניקולאי צ'בוטריוב. בשנת 1945 נשא לאישה את גיטה-לאה זיידמן מהעיר סמרה.

למרות הקשיים שמר מצוות בדקדקנות ועל רקע זה התחכך עם השלטונות הקומוניסטים. הוא פוטר מעבודתו ונקרא לחקירות. בשנת 1951 הפקיד אצלו ידיד איגרות חוב ממשלתיות, שעל פי חוקי ברית המועצות נאסר לסחור בהן, בחושבו שלא ייערך חיפוש בביתו של הרב זילבר. כאשר באופן אקראי נערך חיפוש בביתו, נמצאו האיגרות האסורות. הרב זילבר, שסירב להפליל את הידיד, תלה את האשם בעצמו, ונשפט לשנתיים מאסר במחנה עבודה. בשנת 1960, בעקבות הביקורת שהושמעה נגד אורח חייו הדתי מעל גבי העיתונות הסובייטית, ובגלל החשש מהפקעת האחריות על ילדיו, עבר להתגורר בעיר טשקנט.

בשבט ה'תשל"ב (19 בפברואר 1972) עלה הרב זילבר לישראל והשתכן בשכונת סנהדריה המורחבת בירושלים. עבד כמורה למתמטיקה בשיבה התיכונית והמקצועית קריית נוער. ייסד את ישיבת "שבי גולה" ואת ארגון "תולדות ישורון" לעולים מרוסיה.

נפטר בערב תשעה באב ה'תשס"ד (26 ביולי 2004) ונקבר בליל הצום בהר המנוחות בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה (3 חברים נגד ו-2 בעד) שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי אין לנ"ל תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

11. ציון פמיני

הסבר שם הרחוב

ממפני רחבת הכותל ובונה ירושלים (תרפ"ט-תשפ"א)

תקציר קו"ח

ציון פמיני נולד בעיר המדאן (שושן הבירה) שבאיראן בשנת 1929. בגיל 12 התייתם מאביו, ועבר לבדו לטהרן על מנת לעבוד ולשלוח כסף לאימו ואחיו. בשנת 1950 עלה ארצה ובהחלט להשתקע בירושלים, עליה חלם מאז שאביו סיפר לו עליה בילדותו.

לאחר הגעתו עשה קורס לטייח, והחל לעבוד כטייח בחברת סולל בונה, שם עבד מספר שנים. פמיני הקים קבוצת טייחים שהוא עמד בראשה על בסיס של שוויון בחלוקת ההכנסות.

על אף שלא סיים אפילו בית ספר יסודי, הצליח פמיני לסלול לעצמו את הדרך ולהפוך לקבלן עצמאי בעל חברה משלו, פס-בין בע"מ. ולאחריה גם הקים את פמיני ציון ובניו בע"מ.

את בניינו הראשון בנה פמיני בשנת 1964 בקריית משה. בשנת 1967 לאחר כיבוש הכותל, נרתם פמיני יחד עם עוד מספר קבלנים, כדי לפנות את שכונת המוגרבים ברחבת הכותל. כהוקרה על מאמץ זה, קיבלו את אות "מגן הכותל".

בתקופה שלאחר המלחמה, עבד כקבלן במקומות אשר נקרא אליהם על ידי ארגון הקבלנים, כגון: אתרים של חברת סולל בונה, האוניברסיטה העברית, בית החולים האיטלקי, בית ספר 'בית ישראל', בית הספר בית יעקב, ומקומות נוספים. הוא קיבל את פרס 'נבחר השנה' במשק ונבחר כקבלן מצטיין מספר פעמים.

ביום 23.1.2021 נפטר פמיני בביתו שבנה בשכונת רמת שרת, מוקף במשפחה החמה והאוהבת שלו.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

12. פרופ' יוסף דן

הסבר שם הרחוב

היסטוריון דגול של תורת הסוד העברית ומחשבת ישראל (תרצ"ה- תש"פ)

תקציר קו"ח

פרופסור יוסף דן נולד בעיר בודפשט, הונגריה. כשהיה בן 4 בשנת 1939 נמלטה משפחתו מהונגריה מפחד הנאצים ועלתה לישראל באופן לא חוקי. עם הזמן משפחתו התיישבה בירושלים.

פרופסור דן היה מאושיות החוג למחשבת ישראל באוניברסיטה העברית. חיבר ספרים רבים בעיקר בתחומי המיסטיקה והקבלה ועסק רבות בחקר חסידי אשכנז, ספרות המוסר ובחקר המשיחיות. כמו כן חקר את משנתו של מורו בתחום הקבלה, גרשם שלום, ופרסם מאמרים וספרים עליו. בתחילת דרכו גם פרסם מאמרים וספרים העוסקים בספרות עברית, הן של תקופת ימי הביניים והן של התקופה המודרנית.

פרופסור דן הגדיר את עצמו כהיסטוריון של תורת הסוד היהודית. לימד ארבעים שנה בחוג למחשבת ישראל באוניברסיטה העברית. פתח לראשונה קורסים פורצי דרך על הסיפור העברי בימי הביניים, על ספרות הדרוש הקבלית, על סיפוריהם של חסידי אשכנז במאות ה-12 וה-13 ועל הסיפור החסידי שסיפרו חסידי הבעל שם טוב במאה ה-19.

פרופסור דן היה גדול ההיסטוריונים בדורו של הקבלה ותורת הסוד במחשבה היהודית בכל דורותיה. זכה לפרסים רבים: בשנת 1977 זכה בפרס ישראל במחשבת ישראל וכן קיבל מספר פעמים דוקטור כבוד מאוניברסיטאות מכובדות בעולם.

פרופסור דן היה חוקר דגול המעורר את מאזיניו לראיית עולם חדשה, מאתגר את תלמידיו ומעודד אותם.

פרופסור דן חיבר למעלה מ-60 ספרים כולל פרויקט גדול בשם "תולדות תורת הסוד העברית" שאותו תיאר כסקירה אקדמית מקיפה של ההיסטוריה של מיסטיקה יהודית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

13. יוסף (אספה) זבדיה

הסבר שם הרחוב

פעיל עלייה ואסיר ציון במאבק יהודי אתיופיה לעלות לארץ ישראל (תש"ז- תשפ"ב)

תקציר קו"ח

יוסף (אספה) זבדיה היה מחנך, פעיל עלייה ואסיר ציון במאבק יהודי אתיופיה לעלות לארץ ישראל. גדל בבית דתי וחווה את קשיי הקהילה היהודית תחת שלטון קיסרי אתיופיה.

זבדיה עבד כמורה בבית ספר יהודי ופעל למען הנחלת ערכים ציוניים בקרב בני הקהילה וחיזוק הקשר בינם לבין מדינת ישראל. פעילות זו עוררה את חשדנות השלטונות ובשנת 1974 נעצר ונכלא למשך 3 שנים קשות. לאחר שחרורו, המשיך זבדיה בפעילותו הציונית תוך סיכון רב. היה מעורב במבצעי עלייה חשאיים רבים וסייע להבריה מאות יהודים מאתיופיה לישראל.

בשנת 1984 עלה לארץ וקבע את ביתו בעיר ירושלים, העיר שהייתה עבורו המרכז הרוחני וההיסטורי של העם היהודי. הבחירה לגור בירושלים לא הייתה מקרית, עוד מילדותו גדל על סיפורי תהילתה של העיר הקדושה וחלם לבקר בה יום אחד.

זבדיה המשיך לפעול למען יהודי אתיופיה במסגרת הסוכנות היהודית והצטרף למאמצים לקליטתם בישראל. הקים בירושלים מוסדות חינוכיים ותרבותיים רבים ופעל נמרצות לחיזוק הקשר בין הקהילה האתיופית והעיר.

זבדיה היה דמות מופתית שהקדישה את חייה למען עמה. היה אדם אמיץ, נחוש ומסור. פעילותו תרמה רבות להצלת יהודי אתיופיה ולשיפור חייהם בישראל בכלל ובירושלים בפרט.

מורשתו של יוסף זבדיה ממשיכה להוות השראה עבור רבים והוא זכור כאחד ממנהיגי החשובים ביותר של הקהילה האתיופית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

14. הארי לוי

הסבר שם הרחוב

ציוני, ממייסדי מכון ויצמן ומכון דוד (תר"ס-תשל"ז)

תקציר קו"ח

הארי לוי ניהל עסק משגשג לפלסטיק במסצ'וסטס ארצות הברית. באמצע חורף 1940 טס ד"ר חיים ויצמן לבוסטון כדי לגייס תמיכה למדינה יהודית שתקום ולגייס כסף עבור מכון זיו, מוסד מדעי שישרת את צורכי ארץ ישראל ויהיה חלק מקהילת המדע העולמית. ממכון זיו התפתח מכון ויצמן למדע.

הארי לוי היה אחד האנשים שליוו את ויצמן ויחדיו רקמו תכניות להקמת גרעין תורמים ודנו בדרכים שיקדמו את ייסוד המדינה היהודית תוך שימוש בקשריהם הפוליטיים, העסקיים והונים הפרטי. לוי תרם סכומים גדולים מהונו הפרטי לפיתוח המכון וכן גייס כספים רבים כיוון שהיה לדוע בכישרונו ובכישוריו לגיוס כספים.

לוי יחד עם דיואי סטון נטלו על עצמם תפקיד מרכזי בפעילויות החשאיות של ארגון ההגנה, כולל רכישת עשר אוניות להובלת פליטים מאירופה לפלשתינה. רכשו עודפי ציוד צבאי אמריקאי, שאותו שלחו בחשאי בספינות לפלשתינה. לוי רכש נשק ותחמושת ויחד עם חברו מחברת ווסטון למסחר מימן רכישה של אוניות לרבות האונייה אקסודוס המפורסמת.

הודות לתמיכה של לוי הצליח מכון ויצמן למדע להקים מבנים חדשים, לרכוש ציוד חדש, לגייס מדענים מובילים ולהרחיב את פעילות המחקר שלו. הקשר בין לוי למכון ויצמן הוא דוגמא מצוינת לשיתוף פעולה מוצלח בין פילנתרופ למוסד מחקר. תרומתו של לוי תרמה רבות להצלחת המכון והפכה אותו לאחד ממרכזי המחקר המובילים העולם.

לוי היה ציוני ועשה עבור ישראל ככל שביכולתו. על פעולות רבות לא ניתן לספר. הן היו משמעותיות ביותר לניצחון מדינת ישראל במלחמת העצמאות.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה סבורה כי אין בבקשה משום תרומה ייחודית לעיר וממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

15. שבתאי לוזינסקי

הסבר שם הרחוב

ממייסדי מושב עטרות (תר"ס- תש"ז)

תקציר קו"ח

שבתאי לוזינסקי נולד למשפחה דתית בבוברויסק שברוסיה הלבנה. כבר בילדותו ספג ציונות. שבתאי היה פעיל בגופים ציוניים ותמך בחינוך לעבודה פיזית ומעשית לקראת העלייה לארץ ישראל. בשנת 1918 נישא לאידה לבית קובנר וכעבור שנתיים עלו לארץ עם בנם הבכור.

עם עלייתו ארצה עבד לוזינסקי בבניין בפתח תקווה ובראשון לציון והיה חבר מועצת "סולל בונה". בשנת 1928 פנה שבתאי עם קבוצה קטנה מחבריו והצטרף למושב עובדים עטרות על שם העיר המקראית עטרות אדר, שהוקם מצפון לירושלים. על המהפך בחייו כתב במכתב למשפחתו "אני בארץ כבר קרוב ל-4 שנים וכל הזמן עבדתי בבניין ורק לפני חצי שנה נכנסתי לעטרות שעכשיו מסתדר מושב עובדים. מרגיש את עצמי בארץ טוב מאד. מצאתי את מקומי וגם מולדת וזה אני חושב הכל".

לוזינסקי בנה את ביתו במקום וביסס את משקו על משק החלב, לול ומטע. הוא היה ממייסדי ומובילי משק החלב וחציבת האבן בצפון ירושלים בכלל ובעטרות בפרט.

שבתאי לוזינסקי ראה בארץ ישראל את מרכז החיים היהודיים בכל ההיבטים. באחד ממכתביו לידידו אבא אחימאיר כתב בשנת 1924 "אנחנו אנשי מעשה, לנו חשובה עוד מחצבה, עוד סתנים, עוד נקודת ישוב חקלאית, עוד שכונה עברית חדשה וזאת היא הפוליטיקה שלנו".

כשהחלו להגיע לארץ ישראל הידיעות על הזוועה הנוראית באירופה, החליט שבתאי לעזוב הכל והתנדב לצאת לשליחות באיטליה כדי לעזור לארגן את עליית פליטי השואה לארץ. בעיצומה של עבודתו באיטליה נספה בתאונת דרכים. נקבר ברומא וביום ה-30 למותו כתבה המורה לאה גולוביצקי מעטרות "אנו ילדי עטרות, שכה טיפלת בנו, שדאגת כי נגדל לתורה ולעבודה, יחד עם הילדים העולים, שכה חרדת להשתרשותם במקומנו - אנו כולם מבטיחים נוכח קברך הרחוק, כי נמשיך כמוך לדאוג להרחבת התיישבותנו, להפרכת השממה והנכר העוטרים אותנו מכל צד".

חצי שנה לאחר מותו הועברו עצמותיו מרומא לארץ והוא נקבר במושב עטרות.

שבתאי לוזינסקי היה אדם בעל חזון ואיש המעשה שיצא בשליחות עמו ונקבר במקום שכה אהב.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לקרוא כיכר בשם "בוני ירושלים" ולכלול בו שמות המתאימים לתחום זה. ככל ויוחלט לא להקים את הכיכר, הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

16. ויקטור יעקבסון

הסבר שם הרחוב

חלוץ הדיפלומטיה הציונית, ייצג את התנועה הלאומית ברחבי העולם (תרס"א-תרצ"ד)

תקציר קו"ח

ויקטור יעקבסון נולד בשנת 1869 בחצי האי קרים, ברוסיה. כימאי בהשכלתו. היה דמות משמעותית בתנועה הציונית, נודע בתמיכתו בשילוב בין הציונות והתנועה הלאומית הערבית, מתוך רצון לראות את הציונות משתלבת באמנציפציה הערבית ובתחיית איזור הסהר הפורה: סוריה, לבנון, ישראל, ירדן וקפריסין.

יעקבסון היה דיפלומט מיומן שייצג את התנועה הציונית במספר פורומים בינלאומיים. הוא היה מעורב במשא ומתן מורכב והצליח לקדם את האינטרסים של העם היהודי.

כבנקאי, תרם יעקבסון לפיתוח הכלכלי של הישוב היהודי בארץ ישראל. סייע בגיוס כספים והשקעתם בפרויקטים שונים, כמו הקמת מפעלים ותשתיות.

בשנת 1929, לפני מאורעות תרפ"ט, הציע יעקבסון, שהיה אז דיפלומט בכיר המקורב לחיים ויצמן, לחלק את ארץ ישראל לקנטונים יהודיים וערבים בסוף תהליך שיימשך כ- 15 שנה, במהלכן יש לכוון את ההתיישבות היהודית, כך שיווצרו ריכוזים בעלי רוב לאומי ותוקם מדינת קנטונים בנוסח שווייץ. תכניתו של של יעבסון הכניסה לחשיבה המדינית הציונית את המונח "קנטון לאומי", אולם היא לא עלתה לדיון במוסדות הציוניים. בשנת 1932 הוא נטש את רעיון הקנטוניזציה. הוא הגיע למסקנה כי יש לחתור לריבונות יהודית בחלק מארץ ישראל והכין תכנית מפורטת לחלוקת הארץ. היה הנציג הציוני הראשון שהעלה את רעיון תכנית החלוקה של ארץ ישראל.

יעקבסון נפטר בשנת 1934 בשווייץ בעת שהיה בדרכו לקונגרס בג'נבה. היה פעיל ציוני נלהב לאורך כל חייו והקדיש את עצמו למען הקמת בית לאומי לעם היהודי.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין זיקה לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

17. משה בארט

הסבר שם הרחוב

ניצול שואה שעלה לארץ מתחושת אהבה לעם היהודי (תרפ"ו- תשפ"א)

תקציר קו"ח

משה בארט נולד בשנת 1926 ברימנוב שבפולין להוריו אברהם-יצחק ואסתר. בספטמבר 1939 כבשו הגרמנים את העיירה. מאות מיהודי העיירה גורשו אל הצד הסובייטי של נהר הסאן, אך משפחתו של משה הצליחה להישאר. לאחר פלישת הצבא הגרמני לברית-המועצות ביוני 1941, הוקם מין גטו פתוח ברימנוב. באוגוסט 1942 כינסו אנשי אס-אס את יהודי העיירה וביצעו אקציה.

בארט הוצב בעבודת כפייה ומשם הועבר לגטו ז'שוב. הוריו ואחותו גורשו למחנה ההשמדה בלז'ץ שם נרצחו. באביב 1943 הועבר למחנה פוסטקוב, שם עבד בבניית צריפים עבור הצבא הגרמני ובילוי 1944 הועבר לאושוויץ-בירקנאו. בינואר 1945 נשלח לעבוד במפעל תחמושת בהנובר ולאחר מכן, הוצא בצעדת מוות למחנה ברגן בלזן שם שוחרר על ידי הצבא הבריטי.

באוקטובר 1949 הגיע בארט לארצות-הברית. הוא נישא למזל ולהם שלושה בנים, נכדים ונינים. בגיל 77 עלה לישראל.

בארט היה איש עדות, שיתף את סיפורו עם הדורות הבאים כחלק מחובתו להנציח את זכר קרבנות השואה. סיפורו הוא עדות נוגעת ללב על חוסן הרוח האנושי ועל החשיבות של שימור הזיכרון.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין זיקה לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

18. שלום שכנא רותם

הסבר שם הרחוב

ממייסדי פא"י בישראל, יקיר ירושלים, פעל למען הדת (תרע"ג – תש"ס)

תקציר קו"ח

שלום שכנא רותם-רוטנברג נולד בגרמניה והגיע לארץ ישראל בשנות ה-30. למד בישיבות חשובות והיה איש תורה. היה ממייסדי תנועת "פועלי אגודת ישראל" ושימש בתפקידים בכירים בשלטון המקומי ובמשרד הפנים.

רותם יזם והקים מגוון רחב של מוסדות תורה בירושלים, כגון ישיבות, כוללים ובתי כנסת. הוא ראה בירושלים מרכז רוחני חשוב לעם היהודי והשקיע משאבים רבים בחיזוק מעמדה זה. כיו"ר החברה קדישא בירושלים, רותם פעל רבות לשיפור שירותי הקבורה והאבלות בעיר. הוא דאג להקמת בית עלמין חדש ולשיפור התנאים בקיימים בבתי העלמין בעיר.

רותם היה מקורב לגדולי התורה בדורו ובהם הרב שך, הרב שלמה זלמן אוירבך והרבי מצאנז. היה נושא בשליחויות רבות בשבילים. ושימש כגשר בין העולם התורני לבין השלטון וקידם את האינטרסים של הציבור הדתי. בנוסף, היה פעיל ציבור נלהב והקדיש את זמנו למען הקהילה. הוא היה מעורב בפעילות חברתית, תרבותית וחינוכית ותמך במגוון פרויקטים קהילתיים.

רותם היה דמות מרכזית בפיתוחה של ירושלים. תרומתו הרחבה בתחומים שונים הפכה אותו לאחד ממנהיגי הציבור הדתי בירושלים.

כהוקרה על פעילותו קיבל בשנת 1980 את "פרס השירות לציבור" ובשנת 1991 קבל את עיטור "יקיר ירושלים".

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי הנ"ל כבר קיבל הוקרה על פועלו בחייו.

ועדת שמות והנצחה

19. נסים ברוך

הסבר שם הרחוב

מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל הביטוח הלאומי. בית"רי ואיש האצ"ל (תרצ"ב – תשפ"א)

תקציר קו"ח

נסים ברוך היה כלכלן ישראלי בעל השפעה, שתרים רבות לכלכלת ישראל. נולד בירושלים והתגורר בשכונת עזרא ישראל. היה חלק מקבוצת כלכלנים צעירים ומוכשרים שכונו "נערי אשכול" ו"נערי פטינקין", אשר תרמו רבות לפיתוח הכלכלה הישראלית בשנות ה-50 וה-60. בתקופה זו עברה ישראל ממצב כלכלי קשה לתהליך צמיחה כלכלי מפואר.

בשנת 1983 שימש ברוך כיועץ כלכלי לראש הממשלה, יצחק שמיר, ובתפקידו לאחר מכן כמנכ"ל משרד האוצר, תמך והוביל מדיניות כלכלית יציבה וזהירה שהצילה את המשק הישראלי ממצב של אינפלציה גואה. היה דמות מרכזית בגיבוש תכנית הייצוב, שהצליחה להוריד את האינפלציה ולהצמיד את המשק הישראלי לצמיחה. בשנת 1984 מונה למנכ"ל הביטוח הלאומי ובתקופה זו, נכנס לתוקף חוק ביטוח הסיעוד.

ברוך תרם רבות ליציבות הכלכלית של ישראל. כלכלה יציבה ומצליחה היא תנאי לפיתוח ופיתוח תשתיות, כולל בירושלים. המדיניות הכלכלית שבה היה שותף סייעה למשך השקעות לירושלים ולתרום לצמיחתה הכלכלית ולחיזוק מעמדה כבירת ישראל.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין זיקה ייחודית לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

20. קרפל ליפא

הסבר שם הרחוב

מנהיג ציוני, נשיא הקונגרס הציוני הראשון (תק"צ – תרע"ו)

תקציר קו"ח

קרפל ליפא (נתן פתחיה) היה רופא ועסקן ציוני בולט. הוא נולד בגליציה והתגורר רוב חייו ברומניה. ליפא היה דמות מרכזית בקהילה היהודית ביאסי, רומניה. באמצעות מעמדו, הוא הצליח להשפיע על רבים מאנשיו לאמץ את הרעיונות הציונים ולהצטרף לתנועה.

ליפא היה פעיל בארגונים ציוניים מקומיים, כגון האגודה ליישוב הארץ ביאסי, שבה שימש כיושב ראש. באמצעות ארגונים אלו, הוא ארגן הרצאות, מפגשים ואירועים ציבוריים לקידום המטרות הציוניות. כתב מאמרים רבים בעיתונות היהודית, שבהם הציג את הרעיונות והסביר את חשיבותם לעתיד העם היהודי.

ליפא היה דמות מרכזית בקונגרס הציוני הראשון. הוא נשא את נאום הפתיחה ובכך תרם להעלאת המודעות לנושא הציוני בקרב קהילות יהודיות ברחבי העולם וסלל את הדרך להקמת התנועה הציונית המאורגנת והפיכתה לתנועה עממית רחבת היקף. ליפא ייצג את התנועה הציונית בפורומים בינלאומיים והביא את הקול הציוני אל העולם.

קרפל ליפא היה דמות מופת עבור רבים מצעירי התנועה הציונית והשראה לדורות רבים של ציונים. הוא נחשב לאחד מאבות התנועה הציונית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין זיקה ייחודית לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

21. ליקה כהנת יצחק יאסו

הסבר שם הרחוב

מנהיג רוחני של יהודי אתיופיה (תרס"א- תשנ"ה)

תקציר קו"ח

קייס יצחק יאסו שירת כמנהיג רוחני של היהודים באזורי טגראיי ובוולקייט באתיופיה, מיום הסמכתו כקייס בשנת 1927 עד עלייתו ארצה בשנת 1982. תפקידו כללו השגחה על ענייני כשרות, נידה, טקסים, ברית מילה ועוד וכן שירותי רווחה וייעוץ.

במהלך לימודיו הארוכים אצל מלקוסה (נזירים) שהיו דאז את הסמכות העליונה של הדת עבור ביתא ישראל באתיופיה. התפלל כל השנים לירושלים והנחיל בתלמידיו הרבים את אהבת ארץ ישראל. הכיסופים לירושלים היו כה חזקים שהוא יצא למסע בכיוון ירושלים בשנת 1973 אבל הגיע רק בשנת 1982, לאחר תקופה קשה של רעב וסבל.

קייס יאסו שאף בכל מאודו להשתלב במורשת הנהוגה בישראל ולא להיבדל במנהגים שונים. בחכמה ובענווה הנהיג את עדתו לקבל את המורשת הנהוגה בישראל ואת הרבנות הראשית בבחינת "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

אהבתו לירושלים הביאה אותו לבקש להיקבר בבוא העת בירושלים וכך היה. בן 105 היה במותו.

בני משפחתו תרמו את ספר התורה (ה"אוריט") בן מאות שנים, שהיה אצלו ואותו נשא ארצה בכל התלאות דרך סודאן, לספרייה הלאומית בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

22. צבי תבור

הסבר שם הרחוב

חלוץ חוקרי האנרגיה הסולארית בישראל וממציא דוד השמש (תרע"ז- תשע"ו)

תקציר קו"ח

ד"ר צבי תבור, הידוע גם בכינוי "אבי דוד השמש" היה חלוץ החוקרים של ניצול אנרגיה סולארית בישראל ובעולם. הוא זכה להוקרה בינלאומית על מחקריו ותרומתו המשמעותית לפיתוח טכנולוגיות סולאריות יעילות וברות קיימא.

צבי תבור נולד בלונדון ובשנת 1949 עלה לארץ והקים בירושלים את המעבדה הלאומית הישראלית לפיזיקה. פיתח פיתוחים מדעיים ושיפורים טכנולוגיים רבים שהועמדו לרווחת האוכלוסייה העולמית ומצויות בלב העשייה בתחום האנרגיה הסולארית בישראל.

תבור פיתח בשנת 1955 ציפוי שחור סלקטיבי לקליטת קרני השמש, פריצת דרך טכנולוגית שהובילה לפיתוח "משטח תבור" המוכר ברחבי העולם ומשפר את יעילות קליטת אנרגיית השמש. השתמש בו גם להקמת מכונה ניסיונית לייצור קיטור. תבור פיתח את דוד השמש שהפך למרכיב חיוני בבתים רבים בישראל ואת החמם ששיפר את טכנולוגיות חימום המים בדוד השמש ע"י חימום מהיר וחסכוני של כמות חלקית של מים וחיסכון משמעותי בחשמל.

תבור חקר ופיתח יישומים נוספים לאנרגיה סולארית, כגון רכב חשמלי שבהמשך נקרא רכב היברידי.

תבור זכה בפרסים רבים, ביניהם עיטור נשיא המדינה לשנת 2013.

ד"ר צבי תבור נחשב לאחד האישים החשובים ביותר בתחום האנרגיה הסולארית בישראל. עבודתו פורצת הדרך תרמה רבות להפיכת ישראל למובילה עולמית בתחום והשפיעה רבות על קידום אנרגיה נקייה ומתחדשת ברחבי העולם.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

23. הרב אברהם לייזרזון

הסבר שם הרחוב

יושב ראש החינוך העצמאי בארץ ישראל (תש"ג-תש"פ)

תקציר קו"ח

הרב לייזרזון נולד למשפחה חרדית מיוחסת. הרב הקים ישיבה גדולה, שם לימד תורה וחינך תלמידים רבים. בנוסף לפעילותו התורנית היה הרב לייזרזון פעיל ציבורי וחברתי נמרץ.

הרב לייזרזון כיהן כיו"ר החינוך העצמאי בארץ ישראל במשך שנים רבות ופעל לחיזוק מערכת החינוך החרדית העצמאית. הקים מוסדות חינוך רבים ברחבי הארץ, ביניהם תלמודי תורה, ישיבות וכוללים. בנוסף ייסד ארגוני צדקה וחסד רבים שפעלו לסיוע לנזקקים. בשנת 1978 נבחר למועצת עיריית ירושלים וכיהן כחבר מועצה וכסגן רה"ע עד לשנת 1988.

בתפקידו זה היה אחראי על תחומים רבים ומגוונים. פעל רבות לקידום מערכת החינוך בעיר ירושלים, הן הממלכתית והן החרדית. סייע לנזקקים ולחלשים ופעל לשיפור איכות חייהם. פעל רבות להקמת מקוואות חדשים בעיר. פעל לשיפור שירותי התחבורה הציבורית בעיר, הן עבור תושבים חרדים והן עבור התושבים שאינם חרדים. הרב לייזרזון תמך בקידום פרויקטים של התחדשות עירונית, במטרה לשפר את איכות חייהם של תושבי השכונות הוותיקות בעיר.

הרב לייזרזון היה דמות מופת עבור רבים. הראה לכולם כיצד ניתן לשלב תורה עם עשייה ציבורית וכיצד ניתן לפעול למען הכלל מתוך אמונה עמוקה ומסירות אין קץ.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה (2 חברים נגד ו-1 נמנע) שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

מר זאב קשש לא השתתף בדיון.

ועדת שמות והנצחה

24. הרב אברהם בן-הרוש

הסבר שם הרחוב

מסרן מסורות קריאת התורה, המשנה והתלמוד (תרע"ב- תשס"ג)

תקציר קו"ח

הרב אברהם בן הרוש נולד בשנת 1912 במרוקו. עוד מנעוריו הפליא את רבותיו בהישגיו המפליגים במקרא ובספרות המדרש. הוכשר להיות סופר סת"ם ובהיותו בן 14 שנה, כבר כתב לראשונה ספר תורה.

הרב בן הרוש עלה לארץ ישראל בשנת 1956 ועבר להתגורר בדירה צנועה בשכונת מוסררה, שם שימש במשך 23 שנה כרבה של קהילת "תקוותנו". ביתו היה פתוח לרווחה לכל הנזקק לעצה ולסעד רוחני, בעוד הוא זוכה ומזכה את הרבים בכתיבת למעלה ממאה ספרי תורה.

לרב בן הרוש יצאו מוניטין כמסרן הגדול של מסורות קהילת יהודי תאפילאלת שהיתה אחת הקהילות הגדולות במרוקו. רבים מחוקרי האוניברסיטה העברית היו משחרים לפתחו כדי להקליט מפיו את מסורות קריאת המקרא, המשנה והתלמוד של היהודים במחוז תאפילאלת. הרב בן הרוש הוקלט כשהוא קורא במקרא בעברית ובתרגום לערבית. ידע על בוריו את תרגום המקרא שהיה נהוג במרוקו יותר מאלף שנים וידע לפרש אותו היטב. הרב בן הרוש חיבר בעצמו תרגום ערבי למגילת קהלת שלא נהגו לתרגם אותה. והכתיב לבנו יוסף את כל התרגום לספרי כתובים.

בשנת 1999 זכה בעיטור יקיר ירושלים על תרומתו למפעל מסורות הלשון של עדות ישראל, ועל השנים הרבות אשר הקדיש לרווחתם של בני קהילת "תקוותנו" בשכונת מוסררה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי הנ"ל כבר קיבל הוקרה על פועלו בחייו.

ועדת שמות והנצחה

25. ליזה מייטנר

הסבר שם הרחוב

פיזיקאית ממוצא יהודי – אוסטרי האחראית לגילוי ביקוע גרעיני (תרל"ח- תשכ"ט)

תקציר קו"ח

ליזה מייטנר הייתה פיזיקאית יהודייה אוסטריית-שוודית שתרמה תרומות משמעותיות לפיתוח האנרגיה האטומית. הייתה ידועה בזכות עבודתה על הביקוע הגרעיני, תהליך שבו גרעין האטום מתפרק לשני גרעינים קטנים יותר תוך שחרור כמות עצומה של אנרגיה.

בשנת 1938, לאחר עליית הנאצים לשלטון, נאלצה מייטנר לברוח מגרמניה בשל יהדותה. היא התיישבה בשוודיה, שם המשיכה לעבוד יחד עם הפיזיקאי הגרמני אוטו האן. בשנת 1939 הצליחו לגלות את הביקוע הגרעיני. גילוי זה היה בעל חשיבות עצומה, שכן הוא פתח את הדרך לפיתוח פצצת האטום ולטכנולוגיות האנרגיה הגרעינית. עם זאת, מייטנר לא זכתה להכרה הולמת על תרומתה החשובה. האן זכה בפרס נובל לכימיה בשנת 1944 אך מייטנר לא הוזכרה כלל. ההדרה של מייטנר הייתה תוצאה של גורמים רבים, אפליית נשים, אנטישמיות ופוליטיקה. רק שנים לאחר מכן, זכתה מייטנר להכרה הולמת על תרומתה החשובה. בשנת 1997, יסוד רדיואקטיבי נקרא על שמה.

ליזה מייטנר הייתה מדענית פורצת דרך שהיו לה תרומות משמעותיות לפיתוח האנרגיה שתרמו לקידום ולפיתוח טכנולוגיות רבות בירושלים ובכל רחבי העולם בתחומים כמו רפואה, חקלאות ותחבורה. טכנולוגיות אלו תרמו רבות לצמיחה של הכלכלה ולביטחונה של ישראל.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לני"ל אין תרומה ייחודית לעיר וזיקה לעיר.

ועדת שמות והנצחה

26. פרופ' יהושע בלאו

הסבר שם הרחוב

גדול חוקרי הערבית היהודית (תרע"ט- תשפ"א)

תקציר קו"ח

פרופ' יהושע בלאו, היה אחד מגדולי הבלשנים בעולם. תרם תרומה משמעותית לחקר השפות השמיות ופרט לערבית יהודית.

בלאו נולד בטרנסליבניה בשנת 1919 ועלה לארץ ישראל בשנת 1938. הוא למד באוניברסיטה העברית, שם קיבל את הדוקטורט שלו בשנת 1950. לאחר מכן לימד באוניברסיטה העברית במשך למעלה מ- 60 שנה והכשיר דורות של סטודנטים וחוקרים. היה מרצה מוערך והשפיע רבות על תלמידיו. שימש כנשיא האקדמיה ללשון העברית בשנים 1981-1993, שם פעל רבות לקידום השפה העברית ולשמירה על טהרתה.

פרופ' בלאו פרסם מאות מאמרים וספרים בנושאים שונים הקשורים לשפות השמיות. מחקריו עסקו בהיסטוריה של השפות השמיות, בדקדוקן, בפונולוגיה שלהן ובסמנטיקה שלהן. הוא היה מומחה לערבית יהודית וכתב מספר ספרים פורצי דרך בנושא זה. בין הישגיו החשובים ניתן למנות את: פיתוח תיאוריה חדשה להיווצרותה של הערבית היהודית. גילוי כתבים עתיקים רבים בערבית יהודית. פרסום מילון מקיף לערבית יהודית. תרומה משמעותית להבנת ההיסטוריה של העם היהודי.

בנוסף לתרומותיו המדעיות, בלאו היה פעיל ציבורי ותרבותי בולט בירושלים. הוא היה חבר האקדמיה הלאומית למדעים, חבר האקדמיה הבריטית, חתן פרס ישראל ויקיר ירושלים לשנת 2003.

עבודתו של פרופ' יהושע בלאו השפיעה רבות על הבנתנו את השפות השמיות ובפרט את הערבית היהודית. מחקריו תרמו רבות להבנת ההיסטוריה של העם היהודי ותרבותו.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי הנ"ל כבר קיבל הוקרה על פועלו בחייו.

ועדת שמות והנצחה

27. פינק

הסבר על שם הרחוב

בר-מסעדה בניהול דייב רוטשילד ושמואל עזריאלי (תרצ"ב-תשס"ו)

תקציר קו"ח

מסעדת פינק נוסדה עוד בימי המנדט בשנת 1932 ופעלה ברציפות במשך 73 שנה עד שנת 2005, במרכז העיר ברחוב ההסתדרות 2 פינת רחוב המלך ג'ורג'.

מסעדת פינק ליוותה את ירושלים לאורך ההיסטוריה של מדינת ישראל בכל התקופות והאירועים המשמעותיים שעברו על המדינה ועל העיר ירושלים בפרט: המנדט הבריטי, הכרזת המדינה, מלחמות ישראל, איחודה של ירושלים, פיגועי האינתיפאדות.

מסעדת פינק הייתה ידועה כמוסד ירושלמי בו התארחו ונפגשו ירושלמים, חברי כנסת, דיפלומטים, פרופסורים, עורכי דין, רופאים, שופטים, עיתונאים, אומנים, ציירים ופסלים, אנשי בידור ותקשורת ועוד.

בפינק הייתה נאמנות וקדימות מוחלטת לקהל הירושלמי על פני אורחים מחו"ל. המקום לא נסגר אף פעם למען אורח או דיפלומט חשוב שבחר להגיע למסעדה. המקום תועד וסוקר בעיתונים מכל רחבי העולם. המקום זכה בפרס התיירן המצטיין לשנת 1993. נבחר ע"י המגזין העולמי Newsweek לאחד מ-50 הבארים הטובים בעולם.

מסעדת פינק שמה את העיר ירושלים על מפת הגסטרונומיה העולמית. היוותה מוקד משיכה לאישים מירושלים, מהארץ ומכל רחבי העולם, שעלו לרגל לעיר ירושלים להתארח במקום המיוחד ומעורר ההשראה בזכות האווירה, הדיסקרטיות, האוכל המיוחד בסגנון אירופאי והשילוב הנדיר של חו"ל וירושלמיות.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

28. הרב שאר ישוב הכהן

הסבר שם הרחוב

רבה של חיפה, לוחם ומקרב הבריות לתורה (תרפ"ח- תשע"ו)

תמצית קו"ח

הרב אליהו יוסף שאר ישוב הכהן נולד בירושלים לרב דוד כהן המכונה "הרב הנזיר" ולשרה בת הרב חנוך אטקין ממייסדות "אמן" – תנועת נשות המזרחי שהפכה בהמשך לתנועת "אמונה". מלידתו אביו ייעד אותו להיות נזיר ואכן נהג בנזירות עד הגיעו לגיל 16, אז עמד מול הרכב רבני בירושלים שהתירו לו את נזירותו.

הרב שאר ישוב הכהן למד בתלמוד תורה גאולה ולאחר מכן בישיבות "תורת ירושלים", "מרכז הרב" ו"עץ החיים". בשנת 1948 בעת שלמד בישיבת "מרכז הרב" היה חבר פעיל בהגנה ועמד בראש חבורת צעירים שנלחמו במסגרת חיל השדה של ארגון ההגנה – החי"ש והקים עם חבריו גרעין של קבוצה דתית לוחמת. במלחמת השחרור נלחם במסגרת האצ"ל. הוא ליווה שיירות לירושלים ולגוש עציון ונלחם על הגנת הגוש. בעת שהגן על העיר העתיקה נפצע קשה בקרב ועם נפילת הרובע היהודי נפל בשבי הלגיון הירדני. לאחר שחרורו מהשבי שירת בצה"ל והגיע לדרגת סא"ל. השתתף במשא ומתן עם הירדנים על החזרת עצמותיהם של חללי הגוש. כיהן כרב צבאי פיקודי והרב הראשי של חיל האוויר.

הרב שאר ישוב הכהן למד בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית וקיבל תואר מוסמך בהצטיינות. לאחר לימודיו התמחה ביעוץ משפטי לשיפוט רבני. כמו כן עסק בחקר המשפט העברי ושילובו בחוקי המדינה.

בשנות השישים כיהן כסגן ראש העיר ירושלים מטעם המפד"ל ושימש בתפקיד זה בעת שחרור העיר במלחמת ששת הימים. במלחמת יום הכיפורים התנדב לשמש רב באוגדה שצלחה את תעלת סואץ.

משנת 1975 שימש כרבה האשכנזי של העיר חיפה ובנוסף כיהן כראש אבות בתי הדין בעיר. כמו כן כיהן כנשיא "מכון הרי פישל לדרישת התלמוד ומשפט התורה", ייסד את ה"מדרשה הגבוהה לתורה" ומוסדות אריאל בירושלים ועמד בראש מוסדות אלה.

הרב שאר ישוב הכהן היה בעל השקפות דתיות לאומיות. לוחם את מלחמתה של ארץ ישראל וממעצבי רוחה ודרכה של הציונות הדתית במדינת ישראל המתחדשת. פוסק חשוב ומקורי, מתון באופיו ובדרכו, מקרב לבם של ישראל אלו אל אלו ומכניס גרים תחת כנפי השכינה. שאיפתו הייתה להגשמת חזונה של תנועת דגל ירושלים מייסודו של הרב יצחק הכהן קוק למען בניין ירושלים של מעלה וירושלים של מטה.

הרב שאר ישוב הכהן העלה את ירושלים על ראש שמחתו כל חייו ואף זכה לחבר את התפילה לשלום ירושלים הנאמרת במקומות רבים ברחבי הארץ ובעולם לקראת שבת ירושלים מידי שנה בשנה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר, וכבר מונצח במספר אופנים בעיר.

ועדת שמות והנצחה

29. יעקב ישראל דה-האן

הסבר שם הרחוב

משפטן, נציג הישוב הישן בירושלים (תרמ"א- תרפ"ד)

תקציר קו"ח

יעקב ישראל דה האן נולד בהולנד בשנת 1881. היה משפטן, משורר וסופר יהודי. הגיע לארץ ישראל בשנת 1919 ורצה להשתלב בתנועה הציונית. עד מהרה התברר לו כי איש אינו מעוניין בשירותיו, לא במוסדות הישוב וגם לא באוניברסיטה העברית שהייתה אז בשלבי הקמה. הוא ביקש לשמש כקונסול הולנד בירושלים ונדחה ע"י שלטונות הולנד. מאוכזב ומתוסכל, הצטרף לחוגים הקנאיים של העדה החרדית, מתנגדי החילוניות והציונות והפך למקורבו של הרב יוסף חיים זוננפלד, מנהיג העדה החרדית.

באותה עת, התפרנס דה האן מעבודתו כמרצה למשפטים בבית הספר המנדטורי למשפטים ומפרסום שירתו ומכתיבה בעיתון הולנדי. הוא העמיד את כישוריו לרשות העדה החרדית, תרגם את תזכיריה ואת תזכירי אגודת ישראל לאנגלית. במשך הזמן הפך למנהל המדיני הרשמי של אגודת ישראל וזאת ללא כל תמורה. היה במגע תמידי עם ההנהגה הערבית ובקשרי ידידות עם האמיר עבדאללה מרבית עמון (לימים מלך ירדן).

דה האן פעל רבות למען הקהילה החרדית בירושלים. חתר לתכנית שתהיה מוכרת ומוסכמת ע"י התנועה הערבית בכך שלא תקפח את הזכויות של היהדות החרדית בארץ ישראל.

ביוני 1924 יצא דה האן לאחר תפילת ערבית לרחוב יפו ונורה 3 פעמים ע"י איש ההגנה. רציחתו נחשבת לרצח הפוליטי הראשון בארץ ישראל.

דה האן היה דמות מורכבת ומרתקת. ייזכר כמי שתמך בקהילה החרדית ובפעילותו הספרותית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

30. שמעון ויזנטל

הסבר שם הרחוב

צייד הנאצים (תרס"ט- תשס"ה)

תקציר קו"ח

שמעון ויזנטל נולד בשנת 1908 בעיר בוצ'אץ' שבגליציה, אז חלק מהאימפריה האוסטרו-הונגרית, כיום חלק מאוקראינה. לאחר סיום לימודי האדריכלות, נישא לצילה מולצר. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה נכלאו הוא ומשפחתו בגטאות ובמחנות ריכוז שונים, בהם מחנה הריכוז מאוטהאוזן. בזמן המלחמה איבד עשרות בני משפחה, אך הוא עצמו שרד תוך סבל ותלאות רבות.

לאחר השחרור בשנת 1945, החל ויזנטל לאסוף עדויות על פשעי מלחמה נאציים. הוא הקים את "המרכז לתיעוד יהודי" שפעל לאיתור פושעים נאצים, הבאתם לדין ושמירת הזיכרון ההיסטורי. אחת מהצלחותיו הידועות הייתה מעורבותו באיתור אדלוף אייכמן, שנחטף לישראל והועמד לדין בירושלים. ויזנטל הצליח לאתר לאורך עשרות שנים מאות פושעי מלחמה נאצים ברחבי העולם והבאתם לדין. מרבית פעילותו התמקדה באירופה ובארצות הברית.

ויזנטל היה דובר נלהב להנצחת זכר השואה ולמניעת חזרה על אירועים דומים. פרסם מספר ספרים אוטוביוגרפיים, בהם תיאר את חוויותיו ופועלו למען הצדק ההיסטורי. בזכות פועלו, הוא זכה להכרה בינלאומית ולעיטורים וכבוד ממדינות רבות.

פעילותו לחשיפת פשעי השואה חיזקה את הזהות היהודית ברחבי העולם כולל בירושלים. מאבקו הנחוץ באנטישמיות תרם להגנה על הקהילה היהודית בכלל ובירושלים בפרט. פעילותו להנצחת זכר השואה תורמת לחינוך הדורות הבאים למניעת חזרה על אירועים דומים.

ויזנטל הותיר אחריו מורשת עשירה ומורכבת. הוא נחשב לאחד מצידי הנאצים הבולטים ביותר. הוא היה ניצול שהפך לצייד, חוקר שהפך לסמל. מורשתו ממשיכה להשפיע על העולם עד היום והיא תזכורת חשובה לחשיבות המאבק באנטישמיות ובכל צורה של שנאה.

מרכז שמעון ויזנטל הוקם על שמו כארגון בינלאומי הפועל לקידום סובלנות, להגנה על זכויות האדם ולשמירה על זיכרון השואה. מוזיאון הסובלנות בירושלים נבנה ע"י מרכז שמעון ויזנטל ונועד לקדם את ערכי הסובלנות וההבנה ההדדית בין קבוצות שונות בחברה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

לאור העובדה שאין מספיק מקומות ראויים להנצחה בעיר, ולעובדה שהנ"ל מונצח בדרכים נוספות, הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

31. המוכתר

הסבר שם הרחוב

ע"ש ר' משה אלפרט, מוכתר שכונת בית ישראל והסביבה בתקופת המנדט הבריטי (תרנ"ה- תשט"ו)

תקציר קו"ח

הרב משה יקותיאל נולד בשנת 1894 והתגורר בשכונת בית ישראל. משנת 1918 כיהן כמחנך ומנהל בתלמוד תורה עץ החיים בשכונת זכרון משה.

הרב אלפרט היה בעל אישיות מרשימה, שלט בשפות זרות ובשנת 1938 מונה ע"י נציגי המנדט הבריטי ששלטו בארץ ישראל לייצג את תושבי שכונות צפון ירושלים בפני השלטונות והרשויות המקומיות והוענק לו התואר "המוכתר".

בתפקידו כמוכתר היה הרב מעורב בפעילות חברתית וסוציאלית משמעותית. סייע לנזקקים ותמך במשפחות מצוקה. דאג לספק מזון, ביגוד וסיוע כלכלי לתושבי השכונה והעיר שנזקקו לכך. פעל למען שמירת הסדר והביטחון בשכונה ווידא שהאינטרסים של התושבים נשמרים. במקביל, במסגרת תפקידו כמחנך הוא שם דגש והקפיד על חינוך יהודי ערכי ופתח מסגרות לימוד נוספות כדי להבטיח שהתלמידים יזכו לחינוך איכותי. פעל לגיבוש הקהילה ולעידוד הערבות ההדדית בין תושביה ובכך סייע לתושבי השכונה להתמודד עם הקשיים השונים בהם נתקלו.

הרב אלפרט, המוכתר, השכיל להבין את חשיבות התפקיד שקיבל עליו בזמן קריטי ביותר בתולדות ירושלים והשכונות החרדיות-דתיות שנמצאו בחלקה הצפוני והחל לנהל יומן מפורט על האירועים שהתרחשו במרחב שהופקד עליו וכן רישומים נוספים על פעילותו באזור ועל הבתים ועל האנשים שגרו בהם. יומנו האישי היה למקור המרכזי בלימוד תולדות שכונת בית ישראל וסביבתה הקרובה. באמצעות היומן תרם הרב אלפרט רבות לשימור ההיסטוריה של ירושלים ולהבנת המאבקים שעמדו בפני הקהילה היהודית בירושלים בתקופה ההיא.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

32. יורם אמיר

הסבר שם הרחוב

אמן, צלם ואקטיביסט ירושלמי (תשכ"ג-תשע"ט)

תקציר קו"ח

יורם אמיר נולד בירושלים בשנת 1963 וגדל בה. לאחר שירותו הצבאי עבד בחנות צילום בשוק מחנה יהודה ובהמשך פתח סטודיו צילום עצמאי. בין השנים 1997-1999 שימש כיו"ר ועד סוחרי השוק ובתקופה זו החל בדרכו האמנותית והאקטיביסטית במחאה נגד פגיעה בשכיות החמדה של ירושלים ולמען שימור יופייה הייחודי של העיר. אחת מפעולותיו המפורסמות התרחשה בזמן בניית גשר המיתרים עת עלה למנוף ואיים לקפוץ במחאה על הקמתו.

אמיר אסף במשך שנים מאות חלונות של בתים ישנים שהרסו או ששופצו, חלונות מיוחדים שכולם "ירושלים של פעם". את החלונות שיקם ושימר במוזיאון קומה ומגדל שהקים. כמו כן הוצגו במוזיאון תמונות ותערוכות העוסקות בפיתוח העירוני, באדריכלות ובמרחב הציבורי הירושלמי והתקיימו בו פעולות תרבות מגוונות כמו: הרצאות, מופעים, הקרנות סרטים, השקות ספרים, מסיבות ועוד.

כמו כן, הקים את גלריית שודדי הים בה הוצגו עבודות של אמנים ירושלמים צעירים במטרה לקדם את האמנות בירושלים.

אמיר צילם את חיי היום יום בירושלים ותיעד את השינויים העוברים על העיר. כאיש רוח ירושלמי שפעל רבות למען שימור זיכרונות העיר וקידום האמנות בה, הוא הותיר אחריו מורשת עשירה של עבודות אמנות, פעילות אקטיביסטית ותרומה משמעותית לחיי התרבות בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לני"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

33. דוד לוי

הסבר שם הרחוב

פעיל חברתי, מקבלני ובוני ירושלים המתחדשת (תר"ס- תשנ"ד)

תקציר קו"ח

דוד משה לוי נולד בתורכיה ובשנת 1903, כשהיה בן ארבע עלה לירושלים עם אימו ואחיו. בשנת 1916, בהיותו נער צעיר, החל ללמוד את מקצועות הבנייה. במהלך השנים הפך דוד לוי לקבלן עצמאי שבנה עשרות בניינים בירושלים ברוב שכונותיה.

בשנת 1949, לאחר מלחמת העצמאות, זכה לוי במכרז לשיפוץ "רכוש נטוש" בשכונות הערביות בירושלים ושיפץ עשרות בתים בשכונות בקעה, טלביה וקטמון.

בשנת 1956 רכש דוד לוי קרקעות באזור רחוב לינקולן ובנה מספר רב של בניינים. בבניין ברחוב לינקולן 8, בו התגוררה המשפחה, תרם לוי בית כנסת לרווחת תושבי האזור. בבית הכנסת התפללו תושבים מקומיים ואורחים ותיירים ממוצא ספרדי ששהו בביקורם בירושלים במלונות השונים סביב רחוב דוד המלך וביקשו לעצמם מקום תפילה קרוב ונוח למקום שהותם. כן פקדו את בית הכנסת מתפללים שהמתינו לתחילתו של משחק הכדורגל שהתקיים בסמוך באצטדיון ימק"א.

בשנת 1967, ימים בודדים לאחר סיומה של מלחמת ששת הימים, הוחלט להגדיל את הרחבה שליד הכותל המערבי על מנת לאפשר להמוני בית ישראל להגיע ולהתפלל, ע"י הריסת שכונת המגורים הצמודה לכותל. כדי שההריסה לא תתפרש כמבצע צבאי, פנו גורמי ממשל לארגון הקבלנים והבונים בירושלים לביצוע המשימה. כ-10 קבלנים ירושלמים נרתמו בהתנדבות למשימה וביניהם הקבלן דוד לוי.

בכל שנות פעילותו היה דוד לוי חבר בארגון הקבלנים והבונים בירושלים, שנים רבות היה חבר בהנהלת הארגון ובין השנים 1972-1978 כיהן כיו"ר הארגון. הארגון נענה לפנייתו של ראש העיר ירושלים, טדי קולק, והקים בהתנדבות את המבנה למרכבת משה מונטיפיורי בשכונת ימין משה.

מעבר לפועלו בבניין ירושלים, החזיק לוי בבעלותו את מאפיית יהודה שברחוב אגריפס. אל תנורי המאפייה שנשארו חמים בשבת, הביאו תושבי השכונה את סירי החמין בכניסת שבת על מנת שיתבשל כל הלילה. כמו כן נהג לוי לחלק למשפחות דלות אמצעים פיתות ולחם.

כיו"ר ארגון הקבלנים והבונים זכה בפרס יוסף פפרמן על הצטיינותו בתחום הבניה בירושלים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה לקרוא כיכר בשם "בוני ירושלים" ולכלול בו שמות המתאימים לתחום זה. ככל ויוחלט לא להקים את הכיכר, הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

34. פרופ' יעקב שויקה

הסבר שם הרחוב

איש מדע ותורה, מחלוצי המחשוב בארץ (תרצ"ו- תש"פ)

תקציר קו"ח

פרופ' יעקב שויקה נולד בקהיר בשנת 1936 ועלה לארץ בגיל צעיר. החל ללמוד באוניברסיטה העברית בחוג למתמטיקה. כיהן כפרופסור במחלקה למדעי המחשב באוניברסיטת בר אילן, שם הקים והוביל את המכון לאחזור מידע ולבלשנות חישובית.

פרופ' שויקה היה מחלוצי המיחשוב בארץ והתמקד בעיבוד ממוחשב של שפות טבעיות ובמיוחד של עברית ובניתוח ממוחשב של טקסט. באמצעות מחקריו ופרסומיו, תרם להעשרת הידע והחינוך בתחומי הבלשנות ומדעי המחשב, תחומים בעלי חשיבות רבה לחברה המודרנית.

פרופ' שויקה עמד בראש מפעל רב מילים, במסגרתו פיתח מילונים עבריים חדשניים, שהפכו לכלי עבודה חשוב לחוקרים ולמתעניינים בשפה העברית. היה אחראי לפיתוח סדרת מערכות ממוחשבות לטיפול ממוחשב מתקדם בעברית בהן מילון ממוחשב, נקדן טקסט, מערכת לניתוח מורפולוגי ועוד. בנוסף, היה ממייסדי פרויקט השו"ת (שאלות ותשובות), שנועד לאסוף ולערוך תשובות הלכתיות.

בשנת 1977 הקים ועמד בראש מפעל המחשוב של פרויקט פרידברג לחקר גניזת קהיר. מטרת הפרויקט הייתה ליצור מאגר מידע שיכלול את כל דפי הגניזה ואת כל המחקרים והפענוחים שפורסמו בנושא במהלך השנים ולאפשר גישה אליהם דרך האינטרנט. עבודתו זו תרמה להבנת ההיסטוריה והתרבות היהודית.

על עבודותיו זכה במספר פרסים. בהם פרסי איל"א ופרס ראש הממשלה לתוכנת מחשב. פרופ' שויקה חיבר בין ידע תורני ומדעי. תרומתו למחקר, לחברה ולתרבות הישראלית הייתה משמעותית.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה (2 חברים נגד ו-1 נמנע) שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

35. יוסף חיים מאירי

הסבר שם הרחוב

פלמ"חניק, לוחם בגדוד הפורצים, איש אשכולות וירושלמי בדמו (תרצ"ב- תשפ"ב)

תקציר קו"ח

יוסף חיים מאירי נולד בשנת 1932 בסוריה. עלה לארץ בשנת 1934 והתגורר בירושלים בשכונת שערי צדק. באפריל 1948 התגייס לפלמ"ח, במסגרת העשרת תורמוס "החורשים" והוא בן 15 בלבד. מאירי שרת בפלוגה ב', בגדוד הרביעי של חטיבת הראל. לחם בקרבות על משלט בית נובה, השתתף בכיבוש דיר אל אהווא ובפריצת הדרך לירושלים ובחטיבת הראל בכח שפרץ לרובע היהודי.

מאירי לחם בכל מלחמות ישראל וקיבל אותות גבורה. השתחרר מצה"ל בדרגת סמל ראשון.

מאירי היה בעל מפעל לרהיטים ושימש ראש איגוד אומני העץ והרהיטים באיגוד הארצי. כן שימש כיו"ר התאחדות בעלי המלאכה והתעשייה בישראל.

משפחתו מעידה עליו שהיה ירושלמי "בדם". ירושלים הייתה תמיד בליבו למרות שהתגורר לאחר נישואיו במרכז הארץ.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה משום שלנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר. בנוסף, יצוין כי אישור הבקשה יכול להטעות את הציבור היות וקיים רחוב בשם 'שדרות המאירי'.

ועדת שמות והנצחה

36. הרב דוד הקשר

הסבר שם הרחוב

מראשי ישיבת קול תורה ומרבני שכונת בית וגן (תש"ג-תשנ"ז)

תקציר קו"ח

הרב דוד הקשר נולד בחיפה בשנת 1943 ליוצאי גרמניה שעלו ארצה ערב מלחמת העולם השנייה. בתום לימודיו היסודיים עבר ללמוד בישיבת 'קול תורה' ועם סיום לימודיו בישיבה עבר ללמוד בישיבת פוניבז' בבני ברק. בשנת 1970 הצטרף לצוות הר"מים בישיבת קול תורה ועבר עם משפחתו להתגורר בסמוך לישיבה בשכונת בית וגן בירושלים והיה חלק בלתי נפרד מהקהילה הירושלמית.

הרב הקשר שימש כר"מ בישיבת קול תורה במשך שנים רבות, הקים כולל אברכים בישיבת 'מאור התורה' בירושלים, שם העביר שיעורים בסוגיות תורניות והעמיק את השורשים התורניים של תלמידיו. הרב שימש כמורה דרך רוחני לרבים מירושלים והיה מקור השראה והכוונה עבור תושבי העיר.

תרומתו של הרב הקשר לירושלים חרגה מעבר לפעילותו התורנית. הוא היה מעורב בענייני ציבור ותמך בפרויקטים שונים שעסקו בפיתוחה הרוחני והחברתי של העיר. בין היתר תמך במוסדות חינוך, בתי כנסת ובארגונים חברתיים הפועלים למען תושבי ירושלים.

הרב הקשר ראה בירושלים מרכז לעם היהודי כולו ושאף להעמיק את הקשר בין התושבים לבין עיר הקודש. היה דמות מיוחדת במינה, שילוב נדיר של עומק תורני, רגישות חברתית ואהבה עזה לירושלים. הותיר חותם עמוק על העיר ועל כל מי שהכיר אותו. מורשתו תמשיך להוות השראה לדורות הבאים.

הרב הקשר נפטר בשנת 1977 ונקבר בחלקת הרבנים בהר המנוחות. בהוראת המשגיח, הרב גדליה אייזמן נכתב על מצבתו התואר "איש אשכולות".

החלטת הוועדה המייעצת לשמות והנצחה

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

37. חסידות חב"ד - מפעל השלוחים

הסבר על שם הרחוב
מבוא השלוחים – תנועת חב"ד

תקציר קו"ח
מפעל השלוחים העולמי של תנועת חב"ד, שמרכזו בירושלים, ידוע בעשייתו העצומה למען עם ישראל על כל גווניו ברחבי העולם כולו.

השלוחים ברחבי העולם מהווים "שגרירים" של העם היהודי בתבל.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות (20.09.2022)
הוועדה ממליצה (2 נגד, 1 בעד) שלא לאשר את הבקשה.

ועדת שמות והנצחה

38. הרב נחמן בר חיים צבי ארנרייך

הסבר על שם הרחוב

ע"ש מייסד השכונה ר' נחמן בר חיים צבי ארנרייך (תשי"ז – תשס"ח).

תקציר קו"ח

הרב נחמן ארנרייך היה ממקימי ומייסדי שכונת רמות ג' בתחילת שנות ה-80.

בעת הקמת השכונה בשנת 1983 הרב ארנרייך היה רוח החיה של השכונה במובנים רבים, בין היתר היה זה שהקים את שלושת בתי הכנסת המרכזיים של השכונה: ליטאי, ספרדי וחסידים. בזכות פועלו היה לכל תושב מקום תפילה כרצונו ללא הבדל בין המגזרים השונים.

כמו כן, הרב ארנרייך פעל ללא לאות להקמת גני ילדים, בתי ספר לבנות, תלמוד התורה השכונתי, דאג לתחבורה ציבורית תקינה, קופות חולים, חנויות ועוד.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות (14.06.2022)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

39. הנס ליטן

הסבר שם הרחוב

עו"ד יהודי שתבע את אדולף היטלר בשנת 1931 (תרס"ג-תרצ"ח)

תקציר קו"ח

הנס ליטן היה עורך דין גרמני ממוצא יהודי. בין השנים 1929-1932 ייצג קורבנות של המפלגה הנאצית בסדרת משפטים פוליטיים. במשפטים אלו נאבק למען הגנת זכויות עובדים בתקופה רפובליקת ויימאר. ליטן הצליח להציב את הנאצים במצב קשה בחקירות שבהן הוזמנו להופיע בבית המשפט. בינואר 1931 זימן לדוכן העדים את הצורר הנאצי אדולף היטלר.

היטלר זומן ע"י ליטן להעיד בעקבות התנפלות הרצחנית של קבוצת הסער 33 של האס-אה כנגד אויבי המפלגה הנאצית. כל זה קרה 3 שנים לפני שהתמנה היטלר לקנצלר גרמניה. ליטן הבין שעליו לחשוף את פניו ומזימותיו של היטלר בפני העולם כולו. וכך בחקירה עקבית הצליח להוכיח כי פלוגות האס-אה לא פעלו בחלל ריק, אלא טבחו חפים מכל פשע בשל ההסתה השיטתית והמתמשכת של היטלר וחבר פושעיו ובראשם יוזף גבלס. עוד הוכיח בחקירה כי היטלר מתכוון בסופו של יום לחסל את הדמוקרטיה הוויאמרית ולהמליך תחתיה את שלטון האימים הנאצי.

ליטן נעצר מיד לאחר עלייתו של הצורר הנאצי לשלטון בשנת 1933. לאחר שעונה במשך חמש שנים התאבד בפברואר 1938.

הנס ליטן, עורך דין מחונן, הצליח להוכיח כי ההסתה הפרועה של גבלס דחפה את בני הבליעל של האס-אה לטבוח בחפים מפשע. לאזרחי גרמניה זה לא אמר דבר. הם חשבו שזו פרובוקציה בכדי לעלות על גל פוליטי וכשיגיעו למנעמי השלטון יתרככו מעשיהם של הנאצים.

מעשיו ההירואיים של העורך דין היהודי הגרמני הנס ליטן הינם דוגמא לחיקוי ולחומת מגן ממשית של הדמוקרטיה.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (13.08.2023)

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר וזיקה לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

40. רבי ישעיה שטיינר

הסבר שם הרחוב

ע"ש הצדיק רבי ישעיה בן רבי משה מקרעסטיר (תרי"ב-תרפ"ה)

תקציר קו"ח

רבי ישעיה שטיינר, מכונה ר' ישעיה'לה מקרעסטיר או ר' שיעה בן ר' משה, שימש כאדמו"ר בעיירה קרסטיר בשמה המלא: בודרוגקסטור שבהונגריה.

הרב שטיינר נודע כמכניס אורחים בסדר גודל מוסדי. בענותנותו הרבה היה עומד ומגיש בעצמו אוכל עבור ההמונים, למרות שאלה הגיעו להיוועץ ולהתברך ממנו. לא רק ענווה וחסד אחז בידי, כי אם סבלנות ללא קץ.

בפעם אחת התבטא: ישנם צדיקים שעוסקים ב"רזין דרזין" (הכוונה לנסתרות) ואני עוסק ב"לשובע ולא לרזון".

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות מיום 13.08.2023

הוועדה ממליצה שלא לאשר (1 בעד ו-2 נגד) את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר וזיקה לירושלים.

ועדת שמות והנצחה

41. הרב משה ובר

הסבר שם הרחוב

ראש ישיבות חת"ם סופר ואוהל משה, זקן המשפיעים בחסידות חב"ד בירושלים (תרע"ד-תש"ס)

תקציר קו"ח

הרב משה ובר, יליד ואיש ירושלים, היה מראשי חסידי חב"ד בעיר וחברם של ראשי בית דין צדק של העדה החרדית בעיר. מאז שחרור הכותל בשנת 1967 הקים ובר מפעל לזיכוי יהודים במצוות תפילין ברחבת הכותל, כאשר למעלה ממיליון יהודים הניחו תפילין במקום.

ביתו בשכונת בתי אונגרין היה פתוח לכל. הרביץ תורה וסייע לחלשים.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות מיום 2.4.2023

הוועדה ממליצה שלא לאשר את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

42. האדמו"ר מסקווירא

הסבר שם הרחוב

ר' יעקב יוסף בהרה"ק ר' דוד טברסקי מסקווירא (תר"ס- תשכ"ח).

תקציר קו"ח

בשנת תרפ"ז לאחר מות אביו, מונה לאדמו"ר חסידות סקווירא בעיר קאלאראש שברומניה. בשנת תרצ"ד עבר לגור בעיר יאשי וניצל עם משפחתו מהפוגרום שנערך ביהודי העיר.

לאחר מלחמת העולם השנייה עבר לעיר בוקרשט ולאחר מכן לארה"ב. בשנת תשי"ז ייסד את עיירת ניו סקוור בניו יורק, על מנת ליצור מקום הולם לחסידיו.

הרב טברסקי נפטר בשנת תשכ"ח. את מקומו ממלא בנו, הרב דוד טברסקי.

צוותנו היתה להקים בירושלים מרכז לחסידיו. קרא לחסידיו לעלות לירושלים ואף שלח הון רב ועודד את חסידיו לתרום כל השנים עבור מוסדותיו בירושלים. בהוראתו נבנו בנייני הענק בשכונת מקור ברוך הכוללים בניין בית הספר, סמינר ת"ת ישיבה קטנה, היכל התורה, שטיבלאך, מקווה ועוד, המשרתים את כל סובביו ללא הבדל מגזר.

החלטת הוועדה המייעצת לשמות רחובות (13.08.2023)

הוועדה ממליצה שלא לאשר (1 בעד ו-2 נגד) את הבקשה. הוועדה סבורה כי לנ"ל אין תרומה ייחודית לעיר.

ועדת שמות והנצחה

איתורים

ועדת השמות ממליצה בפני המועצה (פה אחד) לאשר את כל האיתור דלהלן:

1. גאולה כהן

דברי הסבר

השם אושר בוועדת שמות מיום 26.03.2023 ובישיבת מועצה מיום 30.03.2023.

הסבר על שם הרחוב

חברת כנסת, לוחמת לח"י, כלת פרס ישראל (תרפ"ו - תש"ף)

איתור

בשכונת ארמון הנציב, רחוב ללא שם היוצא מקופת חולים כללית הנמצאת ברחוב קדושי בבל ומסתיים ברחוב אבו רביע.

מצ"ב מפות ואישור משפחה

ועדת שמות והנצחה

ג. ועדת שמות בישיבתה כוועדת הנצחה

1. הנצחת ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל בעמק הצבאים

דברי הסבר

מבוקש לאשר את הנצחת ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל בעמק הצבאים. ההנצחה, כהוקרה על פעילותם הפילנתרופית ותרומתם רבת השנים של ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל בתמיכה בעשרות פרויקטים לפיתוח וקידום החברה האזרחית ישראל ובירושלים בפרט ולאור תרומה רחבת היקף לעמק הצבאים לשם הרחבתו, שדרוגו ופיתוחו המשמעותי עבור תושבי העיר.

ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל היו מנהיגים, יהודים ציוניים, יזמים ואוהבי ישראל ובירתה ירושלים. הקרן שהם ייסדו משקיעה בארץ כולה ובירושלים בפרט – בפיתוח מנהיגות, תעסוקה, רווחה, תרבות, קהילה, יהדות, חינוך ועוד. זאת, מתוך ערכיות ורצון לטפח את הדורות הבאים למנהיגות, אחריות חברתית ואהבת האדם.

מייסדי הקרן, ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל, היו אנשי חזון ומעשה אשר הקימו בירושלים את המכון לחינוך ומנהיגות, הראשון מסוגו ובכך ביסס דורות של מנהיגים ומנהיגות בעיר ירושלים. בנוסף, הם תרמו להקמת הקמפוס החדש לאקדמיה לאמנות בצלאל, בתוכניות ייחודיות באוניברסיטה העברית, בתרבות הירושלמית המקומית בשכונותיה השונות של העיר, תרמו להקמת מרכז הספורט הראשון במזרח העיר בבית חנינא ועוד תרומות רבות ומגוונות בכל תחומי החיים.

קרן מנדל הקימה את ביתה הקבוע בירושלים תוך מחויבות מתמשכת לעיר ולרווחת תושביה והיא ממשיכה במסורת התמיכה בירושלים.

הסכם בין הקרן לעירייה יובא לוועדת הכספים כאמור בנוהל.

מיקום

פארק עמק הצבאים, ירושלים

נוסח ההנצחה

עמק הצבאים ע"ש ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל

ובאנגלית

Jack, Joseph and Morton Mandel Gazelle Valley

בברכה,

משה ליאון
ראש העיר
יו"ר הוועדה